Է. ՏԱՐԻ 1823 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 3 ՄԵՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890 — Ն. Տ. 21 ՓԵՏՐՈՒՎԱՐ 1890 — ՀԻՋՐ. 1 ՐԷՃԼԻՊ 1307 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՕՐԱԳՐԻ Galata Han-ում գտնվող գրասենյակում

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آروه‌لك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գումարի մասնաբաժին	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գրանց	56
» » Վեցամսեայ »	28

Դուրս գրուած յրագրաց մասին ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վաղը դիշեր տեղի կ'ունենայ Միացեալ Ընկերութեանց տարեկան պարահանդէսն։ Ամեն տարի պարբերաբար կը յայտարարուի թէ առանց այս պարահանդիսին Ընկերութեան դոյութիւնն իսկ կը վտանգուի։ Ինչպէս երեւցաւ անցեալ տարւոյ պարահանդիսին հաշուէն որ մեր երեկի թուով լոյս տեսաւ, պարահանդէսը, կամ լաւեւս՝ այն առթիւ կատարուած տարեկան հանգանակութիւնը կ'արտադրէ 800էն սկսեալ 1,000 ոսկւոյ դումար մը, ը Ընկերութեան եկամտին կարեւորագոյն մասը կը կազմէ։ Խնդիր է թէ դաւառացի ազգատիկ նոր սերնդեան կրթութեան նկատմամբ Կ. Պոլսոյ ժողովուրդն իւր աւագ պարտաւորութիւնն այնչափ կեղակարծ միջոցի մը վրայ պէտք է հիմնէ, ինչպէս է տարեկան պարահանդէս մը, որոյ անյաջողութիւնը կրնայ հիմնովին խանգարել Ընկերութեան ելմտացոյցը։ Տարակոյս չկայ թէ այս խնդիրը լրջօրէն քննել կ'արժէ, դիպուածին չթողլով բան մը զոր մարդկային իմաստութիւն եւ մանաւանդ տարրական ազգասիրութիւն մը կրնան տնօրինել։ Ապաքէն Միացեալ Ընկերութիւնն իւր ամբողջութեամբ այնպիսի փափուկ վիճակի մը մէջ կը գտնուի յորում դեռ եւս իւր գործն ամենայն յարատեւութեամբ շարունակելը խնդակցութեան արժանի իրողութիւն մ'է։ Այս պահուս Միացեալ Ընկերութեանց վարժարանաց թիւը կը հասնի 48ի, որոց 37ը մանչերու եւ 11ն աղջկանց։ Այս վարժարանաց մէկ մասն Ազգ. Հայուհեաց ընկերութեան ծախիւք և մէկ մասն ալ ազգային այլ և այլ հաստատութեանց նպաստիւք կը մատակարարուին։ Աշակերտաց թիւը կը հասնի 3,350ի, որոց 2,390ը մանչ և 960ն աղջիկ։ Ընկերութեան պաշտօնէից թիւն 190ի կը հասնի։ Մինչեւ ցարդ Ընկերութեան վարժարաններէն ուսումնասիրեալ եւ հաստատուած են իրը 400 պատանիք և պատանուհիք, ի հարկէ արական սեռն առաւելագոյն համեմատութեամբ։ Ուսումնաւարտից մէկ մասն Ընկերութեան վարժարանաց մէջ պաշտօն կը վարէ, մէկ մասն ալ ուրիշ դաւառային վարժարանաց մէջ, դոհացուցիչ պայմաններով։ մէկ մասը մայրաքաղաքիս մէջ և այլուր պետական կամ ուրիշ բարձրագոյն վարժարաններու ընթացից կը հետեւի, մէկ մասն ի դաւառս կառավարական պաշտօններու մէջ մնած է, իսկ մեծագոյն մասն առեւտրական գործովք կը պարապի։ Այս թուականնէն պերճախօս ապացոյց են թէ Միացեալ Ընկերութիւնը յաջողած են ալդէն ամբողջ սերունդ մը արտադրել, որ դաւառային կրթութեան մարդասիրական գործին ո՛չ նուազ պիտի սատարէ յապագային։ Ամեն տարի բազմաթիւ ուսումնաւարտք կ'ելնեն Ընկերութեան վարժարաններէն, գիւղացիք պարզ նախակրթութիւն մը ստացած, և քաղաքացիք՝ քիչ աւելի բարձր։

Մասնաւոր գոհունակութեամբ յիշատակութեան արժանի նորութիւն մ'է որ Ընկերութիւնը, խորհելով թէ լոկ ուսումնական կրթութիւն մը չի բաւեր, և մանաւանդ ուրեք ուրեք արհեստի մեծ պէտք ունին դաւառացի տղայք, իւր վարժարանաց մէջ արհեստական ուղղութիւն մտցնել որոշած է, և փորձն ալ սկսած է ընել՝ երկաթագործութեան ու դարբնութեան արհեստանոց մը բանալով ի Կիլիկիա, որոյ պղնձի և երկաթի հանքերը տեղական ժողովրդեան մէկ մասին ապրուստի գլխաւոր միջոցը կը կազմեն։ Կը յուսացուի որ մեծապէս արդիւնաւոր լինի այս արհեստանոց, և Ընկերութիւնը քաջալերուի ուրիշ տեղեր ալ մտցնել արհեստական ուղղութիւն, տեղային հանգամանաց համաձայն, երկրին և ազգին կենսական շահուց դրապէս ծառայելով այս կերպիւ։

Դաւառացւոց կրթական պէտքերը տարուէ տարի կ'աւելնան։ Ամեն նոր վարժարան որ կը բացուի՝ նորեր բանալու պէտքն ու բաղձանքն երեւան կը հանէ։ Ընկերութեան 48 վարժարաններէն ութն 1889 տարւոյն մէջ բացուած են, ոմանք Ազգ. Կեդր. Վարչութեան յանձնարարութեամբ և ոմանք տեղացւոց խնդրանօք։ Կրնանք մակարերել թէ Ընկերութիւնը շատ անգամ կը պարտաւորի մերժել տեղացւոց խնդիրքը նոր վարժարանաց բացման համար, և այս յաճախակի մերժմունք ո՛չ նուազ նպաստած են ինքնօգնութեան ոգին արծարծելու դաւառացւոց մէջ, որք քիչ քիչ վարժուած են մանակցելու այն վարժարանաց ծախքերուն զոր Միացեալ Ընկերութիւնը կը բանայ իրենց մէջ։

Ընկերութիւնն իւր վարժարաններէն դուրս ուրիշ կարգ մը դաւառային վարժարանաց ալ դասագիրք նուիրած է, ընդհանրապէս Ազգ. Կեդր. Վարչութեան յանձնարարութեամբ, և ուր որ նիւթական նպաստ մը չէ կրցած ընել, բարոյապէս նպաստած է՝ ծրագրեր տալով և աւելի հանրօգուտ ուղղութիւն մը ցուցնելով դաւառային վարժարանաց։

Միացեալ Ընկերութեանց վարժարաններուն տարեկան ծախքն իրը երեք հազար հինգ հարիւր ոսկի։ Թէև այս գումարին մէկ մասն ուրիշ հաստատութիւններէ կամ տեղացւոց նպաստներով ապահովեալ է, բայց գործին ընդարձակութիւնն և ցայսօր վայր ձեռք բերուած արդեանց կարեւորութիւնն Ազգին վրայ պարտ կը դնեն որ թէ՛ տարեկան հանգանակութեան առթիւ և թէ ուրիշ առիթներով Ընկերութեան նիւթական վիճակն ապահովելու համար զոհողութիւնք չինայուին։

Խնդիր մ'է թէ նոյն իսկ դաւառացի մէջ չկա՞ն անգործադրելի մնացած միջոցներ որք դաւառային լուսաւորութեան մեծապէս կրնան նպաստել։ Վանքերն ու վանականք այս կարգին մէջ են։ Ակներեւ է թէ անոնք յանցելումն կը նպաստէին իրենց չըրջակայից նախակրթութեան, և ըստ օրում գիւղացւոց ուսումնական պահանջմունք մեծ չեն, վանքերն ու վանականք այժմ եւս կրնան և պարտին ծառայել այս կրթական գործին, բայց բնաւ չեն ծառայեր, վանքերուն անկազմ և անկարգ դրութեան պատճառաւ։ Ամեն. Տ. Խորէն Մ. Պատրիարքին թեմական վերակազմութեան ծրագրին մէջ զոր անցեալ օր կը յիշէինք «Վիճակ Ազգային Խնդրոց» յօդուածով, այս իրողութիւն ի նկատ առնուած է, և յատուկ տրամադրութեամբ ապահովուած է որ վանքերն ու վանականներն հետեւ՝ ո՛չ միայն գեղեւոր այլ և կրթական տեսակէտով ևս օգտակար կարենան լինել իրենց չրջակայից։ Բայց յապագային ի՛նչ նոր միջոցներ ալ գտնուին գաւառաց մէջ դաստիարակութեան բարիքը ծաւալելու համար, անուրանալի է թէ Միացեալ Ընկերութիւնք արդէն այս ճամբու մէջ գնահատելի ծառայութիւններ մատուցած են, և՝ շնորհիւ ազգային օժանդակութեան՝ կարող են այսուհետեւ ալ մատուցանել։ Վաղուան պարահանդիսին դրամական յաջողութիւնն ազգային կարեւորութիւն ունեցող բան մ'է ուրեմն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Օրուան առիւծը տակաւին Օրլէանու դուքսն է։ Թէեւ յայտարարեց թէ քաղաքական նպատակ մը չունի, բայց իւր անխոհեմ բարեկամաց ընթացքէն կ'երեւի թէ արքայական կուսակցութեան պետերուն դործիք եղած է, և կ'ըսուի թէ դատաւորաց առջեւ իւր տուած պատասխանք նոյն կուսակցապետաց կողմէ խմբագրուած էին կանխաւ։ Փարիզեան լրագիրք կը ծանուցանեն թէ ոստիկանութիւնը սահմանագլխին վրայ բռնած է Անգլիայէն եկած ամբողջ հակեր Օրլէանու դքսին լուսանկարները պարունակող, որք դայն կը ներկայացնեն զինուորական համազգեստով, եռագոյն դրօշ պարզած, որոյ վրայ դալլիական աքաղաղը նստած է։

Անցեալ հինգշաբթի Օմալի դուքսը սիրալիր տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Օրլէանու դքսին հետ, որ իւր եղբօր թոռն է, և այս առթիւ ծերունի դուքսն յոյս յայտնած է թէ Հանրապետութեան Նախագահն ի մտոյ իւր ներման իրաւունքն ի գործ պիտի դնէ և բանտէն արձակէ զինք։ Օմալի դուքսն Օրլէանու դքսին կատարած երիտասարդական եռանդեան գործն աւելորդ դատեր է, և խոհեմութեան յորդոր կարդացեր է նմա, արքայական կուսակցութեան մի քանի գործիչներուն դէմ զգուշացնելով։

—Արուեստահանդիսի վիճակահանութեան մեծագոյն թիւը (200,000 ֆր.ի ադամանդ) շահեցաւ Այդասցի գործարանատէր Պ. Ժոզէֆ Լէվի, որ հիմակ այն ադամանդները ծախել կը նայի։ Հինգ տոմսակ դնած էր, որոց երեքը պարգեւ ստացած են։ Միւս երկու պարգեւներն էին գիրք մը և տուփ մը նամակաթուղթ։

—Փարիզի Արքեպիսկոպոսը, Պապին տուած թոյլտուութեան համեմատ, շրջաբերական մը հանելով Մեծ Պահքի ծոմէն ու պահեցողութենէն զերծ կացուց իւր թեմականները մինչեւ մարտ 23։ Արքեպիսկոպոսը կ'ըսէ որ թէեւ Ինֆլուենցան դադրած կը թուի, բայց շատ մը անձինք տկար մնացած են այն պատճառաւ, և ի փարիզ այցելութիւն կուգան այնպիսի երկիրներէ ուր Ինֆլուենցան կը ճարակի դեռ։

— Ֆրանսական կառավարութիւնն որոշած է շնորհել Թուրքիոյ հետ իւր առեւտրական դաշնագիր, միւս առեւտրական դաշնագրաց վերջանալուն մօտ մաքսային նոր յանձնառութեանց ներքեւ չմտնելու և իւր գործողութեան կատարեալ ազատութիւնը պահելու համար։ Բ. Դրան հետ ֆրանսական կառավարութեան այժմեան բանակցութեանց նպատակն է առժամանակեայ վիճակ մը որոշել ի բացակայութեան առեւտրական դաշնագրի։ Թռ. կ'ըսէ թէ ֆրանսական կառավարութեան փափաքն է Թուրքիոյ հետ վարուիլ 1802ին կնքեալ «Բարեկամութեան Դաշնագրին» համեմատ, որով Թուրքիա յանձն առած է մաքսային գործոց մէջ Ֆրանսայի տալ ամենէն նպաստաւոր պայմանները զոր տուած է ուրիշ ո՛ և է Ցէրութեան։ Ֆրանսա այդչափը բաւ կը համարի առայժմ։

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Վիլհէլմ Կայսր եռանդեամբ կը գործէ։ Փետր. 5ին Պէրլինի պաշտօնաթերթերն հրատարակած էր Կայսեր երկու հանրածանօթ հրովարտակները, մին առ Պիզմարք իշխան և միւսն առ վաճառականութեան և արհեստագործութեան նախարարն ուղղեալ՝ գործաւորական խնդրոյն կարգադրման համար, և փետր. 14ին Ն. Վեհափառութիւն ի նիստ հրաւիրեց Պետական խորհուրդն, և բացման ճառով մը ծանոյց թէ գործաւորական խնդրոյն կարգադրման համար ի՛նչ տեսակ ծրագրեր ունի պատրաստել խորհուրդը։ Ծրագրեր որք ապա Ռայխսթակին վաւերացման պիտի մատուցուին։ Հակառակորդ լրագիրք կ'ըսեն թէ Կայսեր այս աճապարանքը կը բացատրուի այնու դի ընտրութիւնք փետր. 8/20ին տեղի կ'ունենան, և կ'արժէ կտրուկ գործողութեամբ մը ազդել գործաւոր դասուց մտքին վրայ, ցոյց տալով անոնց թէ Կայսրն ու կառավարութիւնն անկեղծապէս կը համակրին իրենց վիճակին։ Կայսեր ծրագիրն յոյժ ընդարձակ է։ «Գործաւորը պաշտպանել իւր աշխատութեանց անսահման շահագործութեան դէմ, սահմանափակել կանայց և տղայոց աշխատութիւնը գործարանաց մէջ, քննել թէ ի՞նչ միջոցներով կարելի է հաշտեցնել այս բարենորոգումներն՝ որք գործարանաց ծախքը կրնան աւելցնել՝ ազգային արհեստագործութեան շահաւէտ գործունէութեան հետ, այսինքն՝ ի՞նչպէս ընել որ գործաւորք չարաչար չյոգնին և գործարանատէրք դարձեալ շահին և յառաջ վարեն իրենց ձեռնարկութիւնները, գործաւորաց օրինաւոր ներկայացուցիչներ տալ՝ գործատէրց և Պետութեան հետ իրենց շահերուն վրայ բանակցելու համար, Պետութեան հանքերն օրինակելի հաստատութիւններ ընել, և կառավարական հ կողութիւն ի գործ դնել անհատական հանքերուն վրայ,» այլովքն հանդերձ։

Վիլհէլմ Բ. կը յայտարարէ թէ միայն կառավարական այժերով կարելի չէ լուծել այս բազմաթիւ խնդիրներ, և կոչում կ'ընէ Եկեղեցւոյ և Դպրոցի ինքնակամ աջակցութեան՝ կառավարութեան մեծ ձեռնարկութիւնն ի դլուխ հանելու համար։

Կայսրն այս առթիւ ինն հոգիներ արտասովոր անդամ նշանակեց Պետական Խորհրդոյ, որ այժմ 75 անդամէ կը բաղկանայ։ Բայց գործաւորք կը գանգատին թէ իրենցմէ ո՛չ ոք կայ Պետական Խորհրդոյն մէջ, որ իրենց վիճակը բարելաւելու միջոցներուն վրայ խորհելու պաշտօնն ունի։ Ցառաջդիմական կամ արմատական կուսակցութեան պատկանող անտեսագէտներէն ո՛չ ոք կայսեր բարեհաճութեան արժանացած է այս պաշտօնին կոչուելու համար, և առաւելապէս գործարանատէրք անուանուած են։

Ուրիշ պարագայ մը որ անհանգստի կը թուի՝ Պիզմարք Իշխանին կատարեալ անտարբերութիւնն է այս խնդրոյ մէջ, յորում Կայսեր նախաձեռնութիւնն եւեթի կ'երեւի, և երկաթեայ նախարարապետը լուռ ու մունջ կը մնայ։ Արդէն կ'ըսուէր թէ այս խնդրոյ մէջ Պիզմարք համամիտ չէ Կայսեր, և իւր ընթացք կը հաստատէ զայս զրոյց։

—Լոնտոնէ հեռագիր մի կ'ըսէ թէ գերման կառավարութիւնը, Վիլհէլմ Կայսեր երկուց հրովարտակաց հրատարակումէն յառաջ, անգլ. կառավարութեան կարծիքն հարցուցած է թէ կը յօժարի՞ մասնակցիլ գործաւորական դեսպանախորհրդոյ։ Լորտ Սալզպըրի խուսափողական պատասխան մը տուեր է։ Բայց խնդրոյն հիման վրայ վերապահութիւններ ընելով հանդերձ, Գերմանիոյ Կայսեր անձին համար յարգանք ցուցնելով պիտի ընդունի եղեր հրաւէրը։ Եթէ Ֆրանսա և Զուիցերիա պատուիրակ ղրկել չուզեն, Կայսրն իւր հրաւէրն ետ պիտի առնու։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Անգլիոյ վէճը Փորթուկալի դէմ՝ մերձեցում մը յառաջ բերաւ Փորթուկալի և Սպանիոյ մէջ, որք միևնոյն ազգին երկու հատուածներն են գրէթէ, և միայն քաղաքական վէճերու պատճառաւ անցեալին մէջ հեռացած են իրարմէ։ Ոմանք կ'առաջարկեն Իբերեան Դաշնակցութիւն մը կազմել՝ միացնելով Սպանիան և Փորթուկալն, եւ թէպէտ քաղաքական լրջամիտ մարդիկ այս գաղափարին կչիռ չեն տար, բայց հզօր Ցէրութեան մը դէմ այս երկու տկար Ցէրութիւնք իրենց մէջ միաբանելու պէտքը կը զգան, մանաւանդ որ Սպանիոյ ծայրը ձիպրալթարին Անգլիոյ ձեռաց մէջ մնալն Սպանիոյ աչքին փուշ եղած է և այս օրերս Անգլիացիք ձիպրալթարի կողմը զօրաւոր նաւատորմ մը համախմբելով և այն անառիկ ժայռն և շրջակայքն առաւել զօրեղապէս պաշտպանողական և յարձակողական վիճակի մէջ դնելով, շատ անդէպ վայրկեան մ'ընտրած են սպանիական փափկասիրտ ազգին ասպետական դիւրազգածութիւնները վիրաւորելու համար։

—Սպանիոյ մանուկ թագաւորն իւր հիւանդութենէն ի վեր առաջին անգամ լինելով, իւր մօր հետ գոց կառքով մը դուրս ելաւ։ Թէեւ ապաքինած, բայց տակաւին իւր երկարատեւ հիւանդութեան հետքերը կ'երեւէին իւր դէմքին վրայ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Պ. Կլատսթոն, Ուղերբի վրայ իւր ընդարձակ ատենաբանութեան մէջ, յորում արեւելեան դործոց վրայ խօսեցաւ, Մայրաքաղաքիս անգլ. դեսպան Սըր Ուիլիըմ Հուայթի գովեստն բրաւ, և ի դիմաց նախարարութեան Պ. Սմիթի պատասխանելով, հաստատեց նոյն գովեստ, որով պատասխան տրուեցաւ այն անգլ. լրագրաց որք անգլ. դեսպանին ընթացքը թոյլ կը գտնէին ինչ ինչ առկախ խնդրոց մէջ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԴԷՊԵՐ

Ցիկին Փանիցա աղերսագիր մը մատուցանելով Ցէրութեանց գործակալներուն ի Սոֆիա, անոնց միջնորդութիւնն հայցեց որպէս զի իշխանութիւնք բանտին մէջ մարդկօրէն վարուին իւր ամուսնոյն հետ, և հրապարակաւ դատեն զնա։ որովհետեւ շատ յոռի դրութեան մը ենթարկուեր է Փանիցա և կը կարծուի թէ պիտի դատուի, դատապարտուի և պիտի կախուի առանց հրապարակային դատավարութեան։ Որովհետեւ Փանիցա իւր զինուորական ատիճաններէն զրկուած է, հասարակ եղեռնական ատենի առջեւ պիտի դատուի, և եթէ դատապարտուի՝ ի կախաղան պիտի հանուի, փոխանակ հրացանի բռնուելու։ Թ-ցէն Վիեննայի թղթակիցն արժանահաւատ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Փանիցա կատարեալ խոստովանութիւն բրած է, ըսելով որ թէ՛ իշխանն և թէ նախարարապետը տապալել կը խորհէր այլ ո՛չ սպաննել, որովհետեւ Պուլկարիոյ կառավարութիւնը բռնապետական ընթացք մը առած է, և ամենէն օրինաւոր ազատութիւնք զըլացուցած են, բայց կը մերժէ այն ամբաստանութիւն թէ օտար թելադրութեան դէմ։

—)(78)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՆՑԵԱԼԸ

—Համարձակ կերպով ըսէ՛ ինձ։

—Ձեզ դէմ ի՞նչ դառնութիւն կրնամ ունենալ, հայր իմ։ Մի՞թէ ամեն ժամանակ բարեսիրտ եղած չէ՞ք ինձ նկատմամբ։

Հիւանդն անխօս մնաց։

Անշուշտ չէր ուզեր անուղղակի կերպով պատասխանել իւր զաւկին անուղղակի հարցմանը։

Խորունկ հառաչանք մը արձակեց։

—Ո՞վ գիտէ, մրմնջեց, իբր թէ ինքն իրեն խօսելով։ ։ ։ ո՞վ գիտէ թէ ամեն ժամանակ քեզ նկատմամբ ունեցած եմ հօր մը հոգածութիւնը։ Երբ քու պատանեկութեանդ վրայ կը խորհիմ, ինքզինքս յանցաւոր կը գտնեմ։

—Հա՛յր իմ։

—Թո՛ղ որ ամեն բան ըսեմ քիզի, տըղա՛ս։ Չէ՞ մի որ դու քահանայ ես։ Եւ չէ՞ մի որ տեսակ մը խոստովանութիւն է զոր պիտի ընեմ քեզ։ Երբ դեռ փոքր էիր, շատ երեսի վրայ թողուցի զքեզ։ Ո՛հ, չէ մի՛ ըսիր ինձ, ամեն բան լաւ կը յիշեմ, ծննդեան օրէդ սկսեալ մինչեւ ցարդ։ Քու մանկութիւնդ ու երիտասարդութիւնդ շատ տխուր եւ լքեալ եղած են։ Զքեզ թողուցի որ մինակ ապրիս ։ ։ ։ ինձմէ հեռու ։ ։ ։ այն ժամանակ երբ մայրդ անյայտ եղած ըլլալով ուրիշ ո՛չ ոք ունէիր զքեզ սիրելու, քեզ ժպտելու, կեանքը քեզ քաղցր ընծայելու համար։ Ցանցանք մըն էր այս, կը խոստովանիմ։

Նօվլ կ'արտասուէր։

Կուզէր ընդմիջել հօրը խօսքը։ Կը վախնար որ վշտալի յիշատակները դառն տպաւորութիւն մը չընէին անոր վրայ։ Կը վախնար որ հիւանդը բուռն յուզման չմատնուէր։ Եւ ճիշդ, տոքթոր Պուրկէոյնն ալ յանձնարարած էր հանդարտ պահել զինքը, անխռով վիճակի մէջ, որպէս զի քանի մը ժամ եւս երկարէր իր կեանքը։ Կ'ուզէր ընդմիջել անոր խօսքը։ Բայց Վիլլատոն կը շարունակէր։

—Հիմակ որքան կը զղջամ բոլոր այդ բաներուն վրայ, զքեզ այդքան բարի ու այդքան գորովալիր տեսնելով։ Սիրտս կ'արիւնի մտածելով թէ որքա՛ն տառապանք քաշած ես փոքր եղած ատենդ։ Կը յիշեմ որ աչքերդ յաճախ արտասուօք կը լցուէին երբ կը տեսնէիր թէ եղբայրդ կը գգուէի, մինչեւ իսկ քու ներկայութիւնդ մոռնալով Բաղուկներդ ինձ կը կարկառէիր, և ես չէի տեսներ զայն։ Ամենէն քաղցր անունները կուտայիր ինձ, և ես չէի լսեր քեզ։ Դէպի ինձ կուգայիր, ծունգերուս վրայ կը սողսկէիր, ետ կը մղէի զքեզ։ Շատ անգութ եղայ, այնպէս չէ՞։ Համոզուած ըլլալով թէ յանցանք մը գործած էիր և այդ պատճառաւ չի՛ուզեր համբուրել զքեզ, մանկական լեզուաւորդ հարցումներ կ'ուղղէիր ինձ, և ո՛չ իսկ կը պատասխանէի քեզ։

Ժէռթրուտ ինքն ալ կը լսէր անցելոյն այս ցաւագին խոստովանութիւնը։ Այդ խղճահարութեանց ներկայ չէր գտնուած։ Վերստին կ'ապրէր կարծես այն կենօք զոր կը յիշէր Վիլլատոն։ Կը տեսնէր իւր զաւակն, առանձին, առանց գորովոյ, լքեալ, ինքն իր բաղդին թողուած։ Եւ այժմ կ'ըմբռնէր թէ ինչո՞ւ համար Նօվլ քահանայ եղած էր և ինչո՞ւ համար քահանայն այդքան տխուր էր յանախ։

Վիլլատոն կը յարէր։

—Այո՛, յանցաւոր եղայ, սիրելի տղաս, և ներումն կը խնդրեմ քեզէ։ Զգթացի վրադ։ Քու գգուանքներդ սիրտս չի շարժեցին։ Կը տեսնէի, առանց ուշադրութիւն ընելու, քու նախանձդ եղբօրդ դէմ, վասն զի եղբայրդ աւելի կը սիրուէր, աւելի գգուանք կ'ընդունէր։ Ի՛նչ յանդիմանութիւններ կը կարդայի աչացդ մէջ։ Ըսէ՛, տղաս, թէ ուր չես պահած ինծի դէմ։ Ըսէ՛ թէ երբ այլեւս հոս չ'ըլլամ, առանց դառնութեան, առանց քինախնդրութեան պիտի յիշես զիս։ Կը տեսնես թէ հանդիստ սրտով չպիտի մեռնիմ։ Կ'ուզէի քու ներումդ լսելէ յետոյ մեռնիլ։ Կ'ուզէի մեռնիլ վստահ ըլլալով թէ կը սիրես զիս, հակառակ անցելոյն, իմ բոլոր յանցանացս հակառակ։

—Ո՛հ, հայր իմ, կը սիրեմ զքեզ, երբէք դադրած չեմ զքեզ սիրելէ։

—Կ'երդնո՞ւս։

—Կ'երդնում, այո՛, Մի՞թէ կրնա՞մ սըտել։

—Ուրեմն երջանիկ պիտի մեռնիմ։

Ձեռքը դէպի Նօվլ կարկառած էր։ Երէցը բռնեց զայն եւ համբոյրներով ծածկեց։ Կ'արտասուէր միշտ։

—Եթէ գիտնայիր, հայր իմ, որքա՞ն կը սիրեմ զքեզ։ Դեռ փոքր եղած ատենէս կը սքանչանայի քու վրադ, կը պաշտէի զքեզ։ քեզմէ երկնչելով հանդերձ։ Ցետոյ, երբ մեծցայ, չփոխուեցայ։ Իրաւ է, հայր իմ, թէ երբեմն տառապած եմ, չէի ըմբռներ թէ ինչո՞ւ համար զիս այնքան սիրելու երեւոյթ չունէիք որքան կը սիրէիք եղբայրս, կը մտածէի թէ անտարակոյս կ'ամչնայիք ի տես ձեր որդւոյն, որովհետեւ գեղեցիկ չէր, որովհետեւ տըկարակազմ էր։

—Ա՜խ՛զմ տղաս, այդ որքան տանջանքներ սրտիդ համար։

—Հայր իմ, այլ եւս ոչինչ կը յիշեմ։ Սա միայն գիտեմ թէ կը սիրէք զիս։ Ո՛հ, հայր իմ, Աստուած առողջութիւն պարգեւէ ձեզ եւ ես երջանիկ կ'ըլլամ։

Վիլլատոն ժպտեցաւ անհուն տրտմութեամբ մը։

—Առողջութիւնը շիգար այլ եւս։ Գիտեմ թէ լմնցած եմ։

—Ցոյսերնիդ Աստուծոյ վրայ դրէք, հայր իմ։

Կոմսը չպատասխանեց։ Կ'զգար որ ոյժերն սպառած էին։ Գանի որ հայրն համոզուած էր թէ մահը մօտալուտ էր, Նօվլի որդիական պարտականութիւնը վերջացած էր, ու քահանայի պաշտօնը պիտի սկսէր։

Եւ պահ մը առաջ Վիլլատոնի յիշեցուցած անցեալը պայծառապէս պարզուելով իր առջեւ, Նօվլ կը մտածէր Ռընօտիէռի վրայ։ Վերստին կը տեսնէր անցելոյն տեսարանն անկողնոյն մօտ ուր ինք կը պառկէր, գլուխն արիւնոտ։ Ռընօտիէռի աճապարանօք կոչուիլը։ յետոյ, բժշկին ու մօրը միջեւ տեղի ունեցած տեսարանն որ անմոռանալի մնացած էր։ Վիլլատոնի հարցաքննութիւնը որուն պատասխանած էր իր մանկական համարձակութեամբ։ և այդ թուականէն ի վեր Պէրժերոյի մէջ հաստատեալ նոր կեանքը։

Գիտէր թէ ինչո՞ւ համար Վիլլատոն կ'ատէր Ռընօտիէռը։ Բայց որքան ալ լուրջ և արդար ըլլային այդ պատճառներ, Վիլլատոն մահամերձ էր, և իր քահանայական պաշտօնն էր խորհուրդ տալ անոր որ ներէ։

Դժուարին պաշտօն, որուն դէմ, հակառակ իր բնաւորութեան, իւր առնական սիրտը կ'ապստամբէր։

Ուստի շատ ցած ու դողահար ձայնով մը խօսեցաւ, չհամարձակելով հիւանդին երեսը նայիլ։

—Հայր իմ, կրնայ ըլլալ որ դեռ երկար ժամանակի համար Աստուած զքեզ մեզի պարգեւէ։ Իր կամքն անթափանցելի է։ Սակայն հարկ է որ ամեն ժամանակ պատրաստ գտնուինք անոր առջեւ երթալու։ Աստուած, հայր իմ, կը հրամայէ մեզ նախատինքները մոռնալ։

—Աստուած կը հրամայէ մեզ՝ ներել մեր թշնամեաց։

Եւ աւելի ցած ձայնով, իբր թէ ըսածէն ամչնար։

—Հայր իմ, ինձ այնպէս երեւցաւ թէ Ռընօտիէռը կ'ատէք։ Զգիտեմ ինչու համար։ ։ ։

Խեղճ տղան կը ստէր, եւ սաստիկ կարմրութիւն մը պատեց իր ճակատը։

—Այս բանը գուշակեցի, երբ եղբայրս ձեզ խոստովանեցաւ բժշկին ազդկան վրայ իր ունեցած սէրը։ Հայր իմ, Ռընօտիէռ ձեր թշնամին է և որովհետեւ կրնայ ըլլալ որ մեռնիք, պէտք է որ ներէք իրեն։

—Երբէ՛ք, ըսաւ հիւանդը զօրաւոր ձայնով մը։

Եւ ինք, որ վայրկեան մը առաջ այնքան գունատ էր, այնքան տկար, կերպարանափոխ եղաւ։ Աչքերը կը փայլէին։ Այտերը կարմիր էին։

—Հայր իմ, կրկնեց քահանայն։

Երբէ՛ք, բնա՛ւ երբէք, կը լսե՞ս։ Այդ մարդուն խօսքը մի՛ ըներ ինձ։ Թշուառականին մէկն է։ Ա՛հ, եթէ գիտնայիր։ ։ ։

—Կը պաղատիմ քեզ, հայր իմ։

—Լռէ՛, կը հրամայեմ քեզ։ Եթէ ուրիշները բարեխօսեն իրեն համար, դուն բնաւ չուզես այդ իրաւունքը։ Այնպիսի թշնամանքներ կան որք մոռցէ չեն կըրնար անցնիլ, սոսկալի նախատինքներ զոր Աստուած չկրնար մոռցնել տալ։ Եւ ես բնաւ չպիտի մոռնամ զայնս։ Ու մինչեւ յեսին չուզեր պիտի ատեմ այս մարդը։

(Շարունակի)

մամբ կամ կայսրքով կ'ընէր այս ձեռնարկութիւն։ Ընդհանուր դատախազ Մարքով յառաջ կը վարէ քննութիւնը, բայց Փանիցա չյաջողեցաւ մինչեւ հիմա փաստաբան մը գտնել որ զինք պաշտպանել յանձն առնու։ Եթէ Փանիցայի ձեռնարկն յաջողէր, Զեռնակորայի Նիքոլա իշխանի համար խօսք կայ եղեր իբրեւ ընտրելի։

Պուքրէշի ռուս դեսպան Պ. Հիթրովօ, զոր Պուլկարիոյ կառավարական մամուլը բացարձակ կ'ամբաստանէր իբրեւ Թեսադրիչ Փանիցայի, փեթերսպուրկ կանչուեցաւ։

Պ. Սթամպուլով յայտարարեց ռումանն թղթակցի մը թէ Պ. Հիթրովօ և Փանիցա երկար ժամանակէ հետէ դաղտնի թղթակցութիւն մ'ունէին։

Նոյնպէս Փչէռ կ'ըսէ թէ ռուսական հնարք երկու գլխաւոր բաներու մէջ ի դերեւ ելան, մին է Փանիցայի ձեռնարկն և միւսը Ռումանիոյ մէջ Պ. Պրաթիանօ դատի ենթարկելու առաջարկութեան մերժումը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր անուն տօնախմբութեան առթիւ երէկ ընդունելութիւնք կատարուեցան Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ։

Առաւօտուն Մայր եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր արարողութիւնք կատարուեցան Ս. Վարդանացն տօնին առթիւ։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ինչպէս նաեւ Երուսաղեմայ Պատրիարքական Փոխանորդ Դեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս և այլ եկեղեցականք ներկայ գտնուեցան սոյն արարողութեանց։

Յաւարտ ժամերգութեանց, Դեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս, ուրիշ եկեղեցականք, Մայր եկեղեցւոյ քահանայք, դպրաց դասն և բազմաթիւ ազգայինք Պատրիարքարան եկնելով շնորհաւորեցին Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնը։ Դպրաց դասը Ն. Ամենապատուութեան անուան ձօնեալ երգեր երգեց ու բանախօսութիւնք կատարուեցան։

Ս. Պատրիարք Հայրը գոհունակութիւն յայտնելով իւր հայրական օրհնութիւնները նուիրեց բոլոր ներկայից, որք յետոյ պատուասիրուեցան։

Պատրիարքարանի բոլոր պաշտօնեայք, առաջնորդութեամբ Պատրիարքական Փոխանորդ Դեր. Ներսէս Մ. վարդապետի, Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան և մատուցին իրենց շնորհաւորութիւնները։

Ազգ. ժողովոյ ատենապետ Ազնուաչուք Տոքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի, երեսփոխանք ոմանք, կրօնական, քաղաքական ժողովոց ու Տեսուչ խորհրդոյ անդամք, քարոզիչք, թաղական խորհուրդք ոմանք, եկեղեցականք և երեւելի ազգայինք միջօրէին Պատրիարքարան երթալով շնորհաւորեցին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնը։

Առուոց կալիոգիոսին մայրաքաղաքիս փոխանորդն Պատրիարքարան գալով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութեան առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

Նիկոմիդիոյ ազգայնոց կողմէ պատգամաւորութիւն մը հեռագրաւ շնորհաւորած ըլլալով Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնը, Ն. Ամենապատուութիւն հեռագրաւ դոհունակութիւն ու շնորհակալութիւն յայտնեց։

Վսեմ. Տր. Տիգրան փաշա Փէշտմալճեան և Տր. տր Ռայթէր նախընթաց օր այցելութիւն տալով Դեր. Խորէն Նար-Պէյ արքեպիսկոպոսին, բը ժշկական խորհրդակցութիւն մը կատարեցին։

Երէկ, Ն. Սրբազնութեան անուանը տօնախմբութեան առթիւ, իւր բազմաթիւ բարեկամք շնորհաւորական նամակներ ուղղած են նմա, ի միջի այլոց՝ Վսեմ. Յարութիւն փաշա Տատեան, Վսեմ. Մավրոյէնի փաշա, Ազն. Վահրամ պէյ Տատեան և այլն։ և այլն։

Ազգ. ժողովոյ ատենապետ Ազն. Տոքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի և Տր. Կ. Օրմանեան երէկ այցելութիւն տուին նոյնպէս Ն. Սրբազնութեան։ Տոքթ. Թիրեաքեան հաւաստած է որ Ն. Սրբազնութիւն ի մօտոյ բոլորովին կ'առողջանայ։

Ազն. Յովհաննէս էֆէնտի Թորոսեան, որ ժամանակէ մը հետէ Պրուսա կը գտնուէր յատուկ պաշտօնով, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Ամէն կողմ կը խօսուի Օրթագիւղի Ընտանեկան Երեկոյթին վրայ, որ կազմակերպուած է յառաջիկայ երկուշաբթի գիշերուան համար, Բարեսէր ընկերութեան թատրոնին մէջ։ Այդ երեկոյթին անցեալ տարուան յաջողութիւնն այնչափ հրապուրած է մտքերն որ յառաջիկայ երկուշաբթի գիշերուան համար կարելի է գուշակել՝ առանց մարգարէ ըլլալու՝ թէ երեկոյթը կազմակերպողներուն դէմքին վրայ ուրախութեան ժպիտը պիտի չդադրայ, տարուած յաղթանակին վրայ հրճուող զօրավարի հանգոյն։

Տոմսերն արդէն սպառած են մեծ մասամբ, և ուշ մնացողները փութալու են։ Ընտրելագոյն ընկերութիւն մը, ընտանեկան սիրալիր հանդամանք, ամենէն փափկաճաշակներն իսկ գոհ ընելու աստիճան շքաեղան։ այս հանդիսքներուն դիմանալու համար շատ անտարբեր ըլլալու է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՌԵՆԻՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ

Իւլյայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Պետական խորհրդոյ ներքին ճիւղին առաջին օգնական Նէֆի էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ կայսրանձնական Գանձուն-նախարարութեան վարչական ժողովոյ առաջին քարտուղար Պէտրի պէյի։

Սայիսէի աստիճան՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարէն Ահմէտ Թէվֆիկ պէյի և Տէպրէի Պարսի թաղապետական բժիշկ Հայտար Ալի էֆէնտիի։

Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամ անուանուեցաւ կայսթիկնապահ Ֆէրիդ Մուհիէտտին փաշա։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին գրադարանի պաշտօնեայ Հասէպի էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Միջերկրականի թնդանօթաձիգ զօրաց առաջին դնդին տեղակալ-գնդապետ Պէյալ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սերպիոյ թագաւորին առաջին թիկնապահ հաղարապետ Պ. Զէրիյալի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Կէլիպոլու գաւառին նախկին Իպրահիմ էֆէնտիի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Կէլիպոլուի պատժական տանէն նախագահ Ճէմալ պէյի և կայս. պալատական երկաթագործ Աբլէ էֆէնտիի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Եւմնացոյցի յանձնաժողովն երէկ դարձեալ ի նիստ դումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-եպարքոսին և Եւմնացոյցի հաւատարկղութեան վրայ երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց։

—Դատական նախարար Վսեմ. Ճէվատէդ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով, Մեծ-Եպարքոսին ներկայացաւ և ստացաւ Ն. Բարձրութեան ինչ ինչ հրամանները։

—Հայտար փաշայի երկաթուղւոյն տնօրէնն երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— Օսմանեան հիւպատոսարանաց կանոնագիրը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն երէկ եւս ի նիստ դումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ վիճակագրութեանց դիւանի տնօրէն Համիտի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇՈՒԹ

Կառավարական պաշտօնէից մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարելու առթիւ Եւմնական Նախարարութիւնը 30,000 ոսկի ստացած է Օսմ. կայս. Պանքայէն և 15,000 ոսկի Հանրային Պարտուց վարչութենէն։ Մաքսային վերահսկչութիւնը 20,000 ոսկի վճարած էր արդէն քանի մ'օր առաջ Մալիյէին։

Երէկ մէկ ամսաթոշակ վճարուեցաւ Բ. Դրան պաշտօնէից ինչպէս նաև Ա. և Բ. գօրաբաժիններու, ըստ պայմանի, զինուորաց և զինուորական հիւանդանոցներու պաշտօնէից։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐ

Կայս. Թիկնապահ Միրլիվա Իզզէթ փաշա երէկ իրիկուն արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով Հռոմ ուղեւորեցաւ իւր հետ տանելով այն Նը-ժոյդները զոր Վեհ. Սուլթանը նուիրած է Իտալիոյ Թագաւորին։

ՋԻԵՆ ՊԷՑ

Հռոմի օսմանեան դեսպան Զիեա պէյ երէկ իրիկուն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԴԻՐՔ

Թուրքիոյ և Աւստրիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյ բանակցութիւնք երէկ սկսան աւստրիական դեսպանատան մէջ։ Բանակցութեանց ներկայ գտնուեցաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա։

ՍԱՄՍՈՆ-ՏԻԱՐՊԷԲԻՐ-ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Մանուշինք արդէն թէ Պ. Քօթառ մայրաքաղաքս վերադարձած է Սամսոն Տիարպէքիր Պաղտատի երկաթուղւոյն շինութեան մենաշնորհը ինդրելու համար։ Այս ծրագիր վարչական շրջանակաց մէջ քննուած էր նախապէս, և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ու նախարարաց խորհրդոյ կողմէ ընդունուած։ բայց ի վերջոյ, Պ. Քօթառ փափագ յայտնած ըլլալով ինչ ինչ փարեփոխութիւններ ներմուծել անդ, բարձի թողի եղած էր։ Հաւանական է որ Պ. Քօթառ նորանոր ձեռնարկներ ընէ այժմ։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան երէկ դիշեր չբնդ հացկերոյթ մը տուաւ դեսպանատան մէջ։

Ներկայ էին Արտաքին գործոց Նախարար Սայիտ փաշա, արարողապետ Միւնիր փաշա, Խարիճիէի մէրթուպճի Միւնիր պէյ, նոյն նախարարութեան մէկ քանի պաշտօնեայք, ռուսական, ֆրանսական, ամերիկեան դեսպանք ու դեսպանուհիք, ռուսական դեսպանատան խորհրդականն ու կինը և այլ հրաւիրեալք։

Հացկերոյթէն յետոյ ցայդահանդէս մը տեղի ունեցաւ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Կրթական Նախարարութիւնն, հրահանգ ուղղելով ամեն կողմ, ծանուցած է թէ երբ իսլամ աշակերտք փափաքին յաճախել իտալական կառավարութեան կողմէ Թուրքիոյ մէջ բացուած վարժարանները, պարտին նախապէս երկրորդական վարժարանաց մէջ ուսանիլ կրօնական ուսումն, վկայական ստանալ եւ այնպէս յաճախել այդ վարժարանները։

ՕՍՄ. ՐԼԺԻՆ

Կայս. կառավարութիւնը վերջերս արդիլած էր որ Բէժիի դէտերը զէնք չբերեն։ Այս որոշումի, կ'ըսէ Հ-էէէ-Ռ, որ չորս հինգ ամիս առաջ տրուած էր, բաւական վնասած է Բէժիի, զի ծխախոտի մաքսախոյսք այդ պատճառաւ ընդարձակած են իրենց գործունէութեան սասպարէզը։

Կայս. կառավարութիւնը, կը յարէ թուրք թերթը, թէ՝ մաքսախոյսերու և դէտերու միջև ծագած կռիւներու հետեւանք եղող մարդու կորուստներուն առաջքն առնելու և թէ կառավարութեան հասոյթներն մաքսախոյսերու ձեռքէն ազատելու միջոցներն նկատողութեան առած է և այս առթիւ վաղը ելմտական պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ պիտի դումարի այդ կէտերու վրայ խորհրդակցելու համար։ Բէժիի կայս. գոմիսէր Նուրի պէյ եւս ներկայ պիտի գտնուի այդ դումարման։

ԹՈՒՐԲԵԼԵՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Բ-ռ-ռ-ռ-բ-ռ-ռ՝ Ամէնքէն առնուած տեղեկութեանց յենլով կը ծանուցանէ թէ թուրքեւհելլենական երկաթուղւոյ միացման համար բանակցութիւնք սկսած են օսմ. կայս. կառավարութեան և Ամէնքի դահլիճին միջեւ։

ՀՈԼԼԱՆԴԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Հոլանտական կառավարութեան կողմէ Պ. Վան Թէթս վան Կոտրիանի ուղղեալ պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ նմա թէ լիազօր դեսպան անուանուած է ի Կ. Պոլիս։ Պ. Կոտրիան մինչեւ ցարդ առժամեայ դեսպանի պաշտօնով կը գտնուէր ատ։ Օտար դեսպանք վիճացած են շնորհաւորական այցելութիւն տալ իրենց պաշտօնակցին։

Պ. ԷՍՄՕՆ ՊԱՌԼԻ

Երուսաղեմի ու Զմիւռնիոյ ֆրանսական նախկին հիւպատոս Պ. տը Պառէռ մեռեր է Փարիզու մէջ, ի հասակի 70 ամաց։ Արեւելից հիւպատոսական մարմնոյն վաղեմի և գործօն անդամներէն մին էր հանդուցեալն, և բազում տարիներ պաշտօնավարած էր ի Ս. Տեղիս։ Քսան երեք տարեկան հասակէն՝ Պ. Պառէռ հիւպատոսական աշակերտ էր Երուսաղեմի հիւպատոս Պ. Վանթիլիի քով, որուն յաջորդեց յետոյ և այդ պաշտօնը վարեց մինչեւ 1867։ Այդ թուականին, իւր անձնական վատառողջութեան պատճառաւ հրաժարական տալով, Ֆրանսա դնաց ուր ուրիշ պաշտօնի մը կոչուած էր։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Եւմնական նախարարութիւնը պաշտօնական ազգով մը կրկին անգամ կը ծանուցանէ թէ 1300էն մինչեւ 1305 տարիներն անվճար մնացած կալուածական տրոց ի հաշիւ պիտի ընդունին ժէյկներ, ամսաթոշակի կտրոններ և այն։ և թէ այս գործողութեան համար պայմանաժամ որոշուած է մինչեւ ներկայ փետրուար ամսոյ վերջը։ Ի դիւրութիւն հասարակութեան, թաղապետական իւրաքանչիւր շրջանակի համար յատուկ օրեր որոշուած և երկու մարմիններ կարգուած են։ Ասոնց մին շաբաթ, կիրակի և երկուշաբթի օրերը թաղապետութեան Ա. շրջանակին և երեքշաբթի, չորեքշաբթի ու հինգշաբթի օրերն եւս Զ. շրջանակին կալուածական տրոց գործերով պիտի զբաղի։ Միւսը՝ շաբաթ և կիրակի օրերը Բ. ու Գ. շրջանակաց, երկուշաբթի ու երեքշաբթի օրերը՝ Դ. ու Թ. շրջանակաց և չորեքշաբթի ու հինգշաբթի օրերն՝ Ե. Է. Ը. ու Ժ. շրջանակաց վերաբերեալ կալուածական տրոց գործերով պիտի զբաղի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Կ. Պոլսոյ ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոսն՝ Հիւպատոսական Դատարանին անցեալ շաբաթ աւուր նստին մէջ իր վճիռը տուաւ Պ. Հանրի Ֆլամանի մահուան առթիւ նորա այրւոյն և քեռորդիներուն Տրմիլվիլ օրիորդներուն մէջեւ ծագած վէճին վրայ, ի մասին Բեւրայի Մեծ-փողոցի թիւ 303 Տրմիլվիլ-Ֆլաման ապարանքին վաճառատան ստացուածոց։

Տրմիլվիլ Օրիորդներուն կողմէ Պ. Պարոնէանի և Տիկին այրի Ֆլամանի կողմէ Պ. Նիւմա Սայէէտոյի դատավարութիւնները լսելէ յետոյ, Ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոսն հրամայեց որ Տիկին Ֆլաման տիրանայ յիշեալ վաճառատան ստացուածոց, ըստ տարամադրութեանց իւր ամուսնական պայմանագրին որ իրեն իշխանութիւն կուտայ շարունակելու այդ վաճառատան շահագործումը։

Տիկնայրի Ֆլաման պիտի շարունակէ ուրեմն Տրմիլվիլ-Ֆլաման նախկին վաճառատան գործերը՝ Այրի Հանրի Ֆլաման անուամբ։

Քաղաքային բժշկական խորհրդոյ նախագահ Ֆէրտինան փաշա Թէրճիմանի դեռատի աղջկան յուղարկաւորութիւնը մեծ հանդիսիւ կատարուեցաւ նախընթաց օր ի Բանկալթի։ Յուղարկաւորաց մէջ կը նշմարուէին կայս. բժշկական վարժարանին տնօրէն Սայիտ փաշա, Տր. Սրբիրաքի փաշա, Վիթալիս փաշա, Տէլլա Սուտա փաշա և այլ բազմաթիւ բժիշկներ։ Դագաղը կը տանէին բժշկական ու դեղագործական ուսանողներ։ Ասոնցմէ տասներկու երիտասարդք առջեւէն կ'ընթանային պսակներ բռնած։ Արարողութիւնք կատարուեցան Ս. Էսբրի եկեղեցւոյն մէջ, ուստից մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆէրիգիւղի գերեզմանատունը։

—Քարբերդէն կը գրեն թէ այս օրերս առատ ձիւն տեղացած է անդ։ Մարաթիոյ մէջ ձեան առատութենէն տուներու դուռները փակուեր են։

—Մանասթիրի առեւտրական դատարանն, որ երկու տարի առաջ ջնջուած էր, կայս. հրամանաւ վերահաստատուած է։

— Առջի օրը Գարաքէօյի կամուրջին դրամ հաւաքող պաշտօնեայներէ մին 12 տարեկան տղայ մը ծեծեց, դրամ չտալուն համար։ Անցորդներէ մին 10 փարան վճարելով, տղան ազատեց։

—Անցեալ օր ի Սամաթիա յոյն կին մը ինքզինքը տանը ջրհորը նետեց անձնասպան ըլլալու համար։ տակաւն տնեցիք իմանալով ազատեցին զնա։ Կինն անձնասպանութիւն փորձած էր զգածուելով իւր ամուսնոյն տաժանելի հիւանդութենէն։

—Նախընթաց գիշեր ժամ 8ին Բէժիի գործարանին երիրորդ յարկը բռնկեցաւ։ Պահապանք ժամանակին իմանալով, փոնգին առաջքն առին։

—Երէկ Ոսկեղջիւրի մէջ նաւակ մը ընկղմեցաւ, յորում երեք ձկնորսներ կը գտնուէին։ Ասոնցմէ մին ծովուն մէջ անյայտ եղաւ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Վաղը գիշեր, շաբաթ, թատերական ներկայացում մը պիտի տրուի ի թաղդիւղ, օսմանեան խմբին կողմէ, առաջնորդութեամբ Պ. Մ. Մնակեանի։ Ներկայացուելիք խաղն է Գ-ա-ղ-ա-ր-ի ի-ղ-ի-ն կամ Տ-ա-ն կ-ա-ն-ա-ղ կ-ի-ն, թատերգութիւն 5 արարուածով, որուն պիտի յաջորդէ կ-ա-ն-ա-ա Ա-ն-ի-ը կատակերգութիւն։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՑԻ

Այս գիշեր՝

ՊՕՔԱՍ (BOCCACE)

Գլխաւոր դերերը պիտի կատարեն տիկնայք Սանտրէ-Բաքար և Պրիուզ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԹԱԿԱՂՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պինկէն, (Գերմանիա) 20 փետր.

Հէսի ընկերվարականաց պետ Պ. Ֆէյոդ ընտրական առենաբանութեան մը մէջ ցոյց տուաւ թէ հարկ է Ֆրանսայի դարձնել իրմէ խլուած երկու նահանգներն։ Յաւարտ բանից ըսաւ թէ ֆրանսական նկարագիրն անբաղդատելի կերպով գերազանց է գերման նկարագրէն։ Ֆրանսացի գործաւորները մեր եղբայրներն են եւ գերման քաղքենիները՝ մեր թշնամիները։

Բարիզ, 20 փետր.

Թ-ռ, խօսելով Վիլհէլմ Կայսեր առաջարկած գործաւորական Դեսպանաժողովին վրայ, կը յայտարարէ թէ Ֆրանսա պարտի ո՛չ մեկուսանալ ո՛չ ալ շատ փոյթեռանդն երեւիլ։ Պէտք է որ, կ'ըսէ, Վիլհէլմ Կայսեր ձեռնարկը վիճաբան պատասխան մը դանէ արհ՝ստագործ տէրութեանց քով։ Անգլիա ամենէն առաջ շահ ունի այս գործին մէջ։ եթէ ընդունի, Դեսպանաժողովը կարելի է և փոխնդ մը չներկայացներ։ եթէ ընդհակառակն մերժէ Դեսպանաժողովը անկարելի է և ամենոք կ'ազատի անոր մասնակցելու պարտաւորութենէն։

Պրուսէլ, 20 փետր.

Պ. Ադանլի ասա պիտի հանի մարտ 15ին։

Լոնտոն, 20 փետր.

Կը հաւաստեն թէ Վիքթորիա թագուհին, Էքս-լէ-Պէն գնացած ատեն, քանի մը օր կանգ պիտի առնու ի Բարիզ։

Լոնտոն, 20 փետր.

Իռլանտական ազգային կուսակցութեան երեսփոխան և Բառնէլեան երեւելի դործիչ Պ. Պիկկար մեռաւ։

Համպուրկ, 20 փետր.

Հ-ա-մ-բ-ո-ւ-ր-կ-ի Դ-ր-է-ֆ-ֆ-ա-ր-ի Լրագրոյն նայելով, Բրուսիոյ նախարարաց խորհրդոյն դեր-նախագահ և ներքին գործոց նախարար Պ. ֆոն Պէտրիխբը նախարարապետ պիտի ըլլայ Պիզմարքի իշխան հրաժարի, որպէս կը կարծուի ընդհանրապէս։

Պերլին, 20 փետր.

Կայսեր հրամանաւ, եօթն փորձագէտներ պիտի լսուին Պետական խորհրդոյ մէջ գործաւորական խնդրոյն համար։

Նըվէռ, 20 փետր.

Ավէժի (.) մօտ ածխահանքի մը մէջ պայթում մը տեղի ունեցաւ։ մինչեւ հիմա 34 դիակ դուրս հանուած են։

Բեդրսպուրկ, 20 փետր.

Վիդէպսքի նահանգային դատարանն երէկ սկսաւ դատել եօթն հրրեայներ՝ որք ամբաստանեալ են թէ մարդ մը սպաննած են՝ 50,000 բուպլիի ապահովագրութեան դրամագլուխ մը ձեռք ձգելու համար։ Վիդէպսքի ժողովուրդը շատ գրգռուած ըլլալով, զորքերը գրաւած են դատարանը։

Պելկրատ, 20 փետր.

Վ-է-ն-ի Ն-ո-վ-ո-ս կ'ըսէ թէ Զանքոֆի կուսակից պուլկար մը հաւատեր է թէ Բեդրսպուրկի մասնախումբը հինգ հազար օրինակ զրկած է տեղապրական ծանուցեալ քարտէսէն՝ պուլկար վարժարանաց մէջ ցրուելու համար։

Լոնտոն, 20 փետր.

Անգլիոյ պանքան Էէն 5 ի իջեցուց իր տոկոսի սակագինը։

Պերլին, 20 փետր.

Ռայխսթակի ընտրութիւնք այսօր տեղի ունեցան։ մասնակի արդիւնքներ միայն ծանօթ են։ Ի Պերլին, Սինկըր և Լիպզնէխթ, ընկերվարականք, ընտրեցան։ երեք շրջանակներու մէջ, Ընկերվարականք և Արմատականք համամատական մնացին։ Ուրիշ շրջանակի մը մէջ, արմատական ընտրելին համամատականի մնացած է պահպանողական կուսակցութեան հետ։

(Արեւելեան Գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պիզմարք Իշխան հրաապարակային ձեւով մը քուէ տուած է ի նպաստ պահպանողական ընտրելեաց։)

Համպուրկ, 20

Ընկերվարականք Պէպէլ, Ցից եւ Մէցկէր ընտրեցան։

Սոֆիա, 20

Ռուս կառավարութիւնը, գերման կառավարութեան միջոցաւ, որուն յանձնեալ է ռուսական շահուց պաշտպանութիւնն ի Պուլկարիա, պուլկար կառավարութենէն պահանջեց ռուսական դրաւման բանակին ծախուց հաշուոյն մնացորդն, որ 1886էն ի վեր իբր ութ միլիոն ֆր-ի կը հասնի, տարեկան 2,100,000 ֆր-ի հաշուով, անտոկոս։

Սոֆիա, 20

Սվ-ղ-ռ-ռ կառավարական թերթը կը ծանուցանէ թէ Փանիցայի գործական քննիչ յանձնաժողովն ամբաստանեալոց խոստովանութիւններն ընդունած է, կարեւոր իրողութիւններ և թուղթեր յերեւան հանելով։ Քալտիքայ ևս կը հարցաքննուի։ Հարցաքննութիւնը վերջանալուն պէս մանրամասն տեղեկութիւնք պիտի հրատարակուին։ Կը կարծուի թէ Փանիցայի դատն առաջիկայ շաբթուն պիտի սկսի։ Մոսեւիչ անուն մարդ մը ձերբակալուած է, որ 1886 օգոստ-ի դէպքէն ետքը Ռուսիա գացած էր հրոսակաց կազմութեան համար հանդանակութիւն ընելու։ Այս դէպքն հաստատող թուղթեր բռնուեցան Մոսեւիչի վրայ։

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԴՈՐԹԱԿՂՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 20 փետր.

Նախարարաց խորհուրդը, որ պիտի գումարի յառաջիկայ շաբաթ, վերջնական որոշում մը պիտի տայ Օրլէանի դքսին յատկացուելիք բանտին ընտրութեան նկատմամբ եւ կամ ի մասին նորա անմիջական արձակման, հրամանաւ Հանրապետութեան Նախագահին որ կրնայ ներում շնորհել նմա։ այս վերջին պարագային մէջ, դուքսն անմիջապէս սահմանագլուխ պիտի տարուի։ Պաշտօնական ակմբոց մէջ կը դուշակուի թէ ներում շնորհուի Օրլէանի դքսին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 9 փետրուար

Օսմանեան Քօնսոլիտ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մինչ. Ս. Սերի		19 35
Պարտքին գոցուելէն վերջը	»	19 33
Բերայի մէջ	»	19 33 7/2
Առաւօտուն բացուելու	»	19 33
Կէս օրին	»	19 33

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԼԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		45 15
Այս առաւօտ		45 15
Կէս օր		45 15

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆՔ

Փոխառութիւն	A. Սերի	41
»	B. »	25 15
»	C. »	20 8

ԲԱՆԿՆԵՏՈՒՄԻ

Օսմէնեան գէնէրալ	Անգլ. Լիր.	4 25
Քրէտի գէնէրալ	Օսմ. »	8 26
Ֆանք տը Գանտ	» »	7 15
Ամ. Շանժ է վիշէօր	» »	4 36
Թրամուէյ	» »	477
Բուլգէի երկաթուղի	Ֆր.	74 25
Ցպլկասիոն տը Բրիսթրիթ	»	— —
Բամնեթուզի Լավրիսսի	Գ. կ.	1 6

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ՊՀԼ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 26
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Իմպերիալ	»	90
Քրեմից	»	51 10
Բուլգի թղթադրամ	»	8 38
» արծաթ	»	76
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	108 25
Վեցնոց	»	103 20
Հինգնոց	»	103 20
Մեթալիք	»	100 20
Թաուֆիկէ	»	10 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 20 փետրվար ժամ 3 վայր. 40 երեկոյ

Ֆրանսական Լանթ 3 %		88
» » 4 1/2 %		105 50
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ.		18 27 1/2
» երկաթուղի		74
» Բէժիի բաժնեթուղթ		515
Պանք Օթոման		517 87 1/2
Գրեթի Լիոնէ		731
Իտալական Լանթ 5 %		94 07 1/2
Հիլլենական 5 %		456 75
Բրիտրիթ Թրէյզր		493
Եգիպտական միացեալ		478 12 1/2
Պանք տը Բարի		800
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ		416 25
Սուէզիի ջրանցք		2310
Սպանիական արտաքին		73 1/4
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 28

Լոնտոն, 20 փետր. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ		97 5/8
Սամ. » Սերի Դ.		17 13/16
» » » Գոց		— —
» » » Ա		41
» » » Բ.		25 7/16
» » » Գ.		18
Փոխառութիւն 1877		102 1/4
Պանք Օթոման		11 3/8
Եգիպտական միացեալ (ինդիֆիյէ)		94 5/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)		103 7/8
Ջայրա Սանիէ		84
Ջոմանիայ (փոխառ. Բոշիլա)		103 1/4
Հիլլենական 5 %		90
Մանսքոլ »		74 7/8
Լիուսական 1889		93 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 29

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 20 փետր. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Լանթ 3 %		88 02 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Դ.		18 23 1/2
Օսմանեան երկաթուղի		74 75
Եգիպտական միացեալ		477 81

Վիէննա, 20 փետր. ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի		86
» Բէժիի բաժնեթուղթ		113 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		119 40

Պերլին, 20 փետր. ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		20 45
Բուլգ թղթադրամ		221
Օսմանեան երկաթուղի		81 10
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ.		18

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴԻՄԱԿԱՀՈՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ

Շ-ա-բ-թ, 10՝22 Փետր. 1890 երեկոյեան ժամը 4ին

Ի ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ, ԲԵՐԱ.

ԱՆԴԱՄՔ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՑԱՆՁՆԱՄԲԻ

Սբր Էսկար Վինսընթ, Ընդհ. Տնօրէն Օսմ. Կ. Պանկ-ի Նախագահ
Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյ, Դեր-Նէրսէս.
Մեծ. Ազարեան Ժողովի, Գանձապահ
» Սբվաճեան Կարապետ էֆ. Քարտուղար
Մեծ. Ասլանեան Մանուկ,
» Աստարճեան Պօղոս,
Վսեմ. Բարազեան Լէօն պէյ,
Մեծ. Բաղուճճեան Կարապետ,
» Գազազեան Համբարձում,
Վսեմ. Եուսուֆեան Տիգրան էֆէնտի, Անդամ Առ-ար. Ա. Առինի,
Մեծ. Զօհրապ Գրիգոր,
» Թաշճեան Սարգիս,
» » Ցակոբ,
» Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտի, Հ-ր-դ-ռ-ն-ի Դ-ա-ռ-ա-ր Գ-ա-ղ-ղ Նշ-ա-ն Դ-ա-ռ-ա-ն-ի,
» Թօփալեան Գէորգ,
Վսեմ. Իպ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ի ՆՊԱՍՏ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԶՄԻՒՌՆԻՈՑ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 31 Յունուար

Հայոց թաղի արեւելեան մէկ ծայրը, ամեն չէնքերէ մեկուսի և բաւական ընդարձակ շրջապատի մը մէջտեղը բարձրացող Հռիփսիմեանց վարժարանի հոյակապ շէնքը, որ սովորաբար դիշերային մութին և լռութեան մէջ իբր թանձր ստուեր կը նշմարուի և որու ճակատը միայն փողոցի լապտերներ ուր ուրեմն աղօտ լոյս կը լուսաւորեն, ամսոյս 27ին շաբաթ երեկոյ՝ արտաքին կարգի տեսարան մը կ'ընծայէր։ Անոր կրկին յարկերը այնպէս լոյսով ողողուած էին՝ որ դուրսէն դիտող մը՝ պատուհաններու շերտաւոր փեղկերէն արձակուած լոյսէն դատելով՝ լուսավառ ընդարձակ լապտեր մը կը կարծէր զայն։ Սովորական անշարժութեան տեղ՝ նոյն պահուն մեծ ուղեւորութիւն մը կը տիրէր հոն, ուր քաղքի ամեն կողմէն եւս արագավազ կառքեր թաւալգլոր կը դիմէին։

Փողոցի դուռը, որու առջեւ բոցավառ կրկին ջահեր յորդ լոյս մը կը սփռէին, մրտենիներով ու դրօշակներով զարդարուած էր։ Հազիւ հազ կառք մը կանգ կ'առնուր հոն և ահա թեթեւուան, գիւրաթեք և սեւազգեստ երիտասարդներ, որոնց սպիտակ փողկապն ու ձեռնոցները միայն իրենց ամբողջ հալաւին հակապատկեր մը կը կազմէին, ներսէն հասնելով՝ կառքէն դուրս ելնող տիկիններին ու օրիորդներին վարժարանին վերի յարկը կ'առաջնորդէին։ Ստորին յարկի սենեակները թղթախաղի յատկացուած էին, ուր բազմաթիւ տրացպիզներ և աթոռներ խաղամիներու խումբեր կանուխէն գրաւած էին։ Սանդխին գըլուխը գեղեցիկ իմն զարդարուած էր ծաղիկներով և դրօշակներով, որոնց մէջտեղ՝ Վեհափառ Սուլթանի պատկերը զետեղուած էր։ Իսկ վերը՝ լայնատարած սրահը, ինչպէս և կից սենեակներու մէջ մեծադիր հայելիներ պատերը կը ծածկէին, երփներանգ գորգեր դռներն ու պատուհանները խորհրդաւոր իմն կը վարագուրէին, և բազմաթիւ ջահերու ու ճրագներու լոյսը կը ցոլար այս հայելիներու և ոսկեզօծ բազմոցներու ու բազկաթոռներու վրայ։

Ժամը 10ին քաղքի ամեն հասարակութիւններէ ընտրելագոյն բազմութիւն մը կրկին յարկերը գրաւած էր։ Քիչէն նուագածուց խումբը հնչեց առաջին «վալսը» և պարասէրներու ճարտարագոյնները յառաջ նետուեցան՝ շուտափոյթ չարժումներով, արագասահ քայլերով՝ նուագի ամենադժուարին ելեւէջներու հետ մրցելու համար կարծես, մերթ ընդ մերթ ևս պտուտակի պէս պտուտելով։ Հազիւ հազ դադրեր էր առաջին պարը և ահա հանդիսականներու մէջ մեծ չշունչ մը լսուեցաւ և նուագածուց խումբը Համիտիէ քայլերգը հնչեցնելով՝ Վսեմաչուք Վալի Խալիլ Բիֆաթ փաշայի գալուստը ծանոյց։ Սիրայիր և համակրական ընդունելութիւն մը եղաւ ամեն կողմէ Նորին Վսեմութեան, որ իսկոյն առաջնորդուեցաւ յատկապէս իրեն համար վայելուչ իմն կահաւորած սենեակ մը։

«Վալս»ը կարծես պարերու ազանդերն է, զի անով աւելի ընդհանրապէս կը գրգռուի պարի եռանդը։ Ստուգիւ աւոր կը յաջորդեն քանի մը շրջուն պարեր, որոնց ամեն ոք կը մասնակցի խանդավառ և ոգեւորեալ։ Սակայն «ՈՒԷյԼը», որ իրեն յատուկ վեհութիւնն և շուքն ունի, իրապէս ոքանչելի կը լլնի։ Կը կազմուի քառեակ մը, որու նաղելի տիկնանց և օրիորդներու մէջ, Զմիւռնիոյ հայ ընկերութեան երբեակ գոհարները արդէն ըստ ինքեան կ'արժեն քառեակ մը՝ իրենց ամեն բարեմասնութիւններով, և ուստի կրկին ու կրկին շուք և փայլ կուտան պարին ու հանդիսին։

Մեւնոյն շուքն ու եռանդ կը փայլին ամեն պարերու մէջ և մինչեւ իսկ հեռագնեռ առաւել կը վառին։ Արդէն ամեն ինչ առ այս կը մղէր, ընդարձակ սրահը, և ընտրելագոյն ընկերութիւն։ Մինչ չքեղ արդուզարդ բոլորովին հմայելի կ'ընծայէին տեսարանը, արծաթ, ոսկի, բեհեղ, դիպակ ամեն կողմ արեւելեան ճոխութեամբ և արեւմտեան ճաշակով կը փայլէին։ իսկ գոհար, շղարշն ու ադամանդ անթիւ ճրագներու բոցերը ցոլացնելով՝ բիւրաւոր կայծեր կ'արձակէին։ երկու շողակնեայ և մի ադամանդեայ մանեակներու, զոյգ մը ականակապ գինդի, մի ահագին կանանչ զմրուխտի և շողակնեայ ապարօշի, որոնք ինչքան վարթամ՝ այնքան ալ շնորհալիր գործածուած, շող ու ցոլացումը բոլորովին ակնախիպ էին։

Այլ հայկական խոշոր ու սեւ աչեր ամեն գոհաներէ բիւր առաւել կը վառէին և վեհապանծ սիրտեր ամենէ անդին և հաղուագիւտ անդամանդներէ իսկ աւելի փարթամ և ճոխ կը թուէին։ Հոս դեղձան վարսերու քով՝ ոսկին կը նոքմանար։ հոն կարապի ծոծրակի մը մօտ արծաթը կը մթագնէր։ մէկ կողմ ծաւալ աչեր՝ ամենէն խաւար սրտերը կը հրավառէին, իսկ անդին կարմրորակ շուրթեր՝ կը սփռէին մեղմ ու քնքուշ ժպիտներ, որոնց հոսան ու բոյրը թերդէս դարնան շիկակարմիր վարդերն իսկ չուներին։ Ցաւերժահարներու այս խմբին մէջ ուր ուրեմն Կալիբսէ մը իր նոճի հասակով դեր վեր կը բարձրանար՝ և իւր ամէն շնորհիւ կը պարզէր Կլէոպատրայի նուրբ ու գիւրաթեք իրան մը։ Ցաւերժահարներ անչէն քարայրի մը հիւրերը չէին, այլ Ողիմպոսի բնիկներ միայն, որոնց մերթ ընկերացող և մերթ շուրջը բոլորող շնորհազարդ այրերու նուազ ասպետականներն իսկ՝ զանոնք պայտելու և իրենց հնազանդելու կազմ ու պատրաստ էին։ Արդարեւ տեսարանը զմայլելի էր և անոր պատկերը քանի սրաչին բազմաթիւ հայելիներուն ու բիւրեղեայ ջահերուն մէջ կը ցոլար և անհունապէս կ'անդրադառնար, բոլորովին դիւթիչ և մոգական կը լլնէր։ Սակայն ինչ որ գլխաւոր հրապոյրը կը կազմէր այս սիրուն տեսարանին, դեղի ու փայլի այս ընտիր հաւաքածոյին, հայկական համեստութիւնն էր, որ վերուստ ի վայր կը քողարկէր՝ զայն առաւել սրտագրաւ և ցանկալի ընծայելու համար։

Բնական է այլ եւս ենթադրել թէ՝ ժամերը անզգայապէս կը սահէին հոն և ոչ ոք լուսնալէ առաջ կ'ուզէր հեռանալ։ Վսեմ. Վալին իսկ չորս հինգ ժամէ աւելի մնաց, և պարահանդէսի Ցանձնաժողովի Պատ. անդամներուն՝ իր զգացած անհուն գոհունակութիւնն և հաճոյքը կրկին ու կրկին յայտնելէ ետք մեկնեցաւ, մեկնման պահուն նորէն լսուելով «Համիտիէ» քայլերգն։ Իսկ միւս բոլոր հանդիսականներ, որոնց մէջ կը գտնուէին ազգային և օտար ականաւոր անձերէ զատ՝ քաղքիս զինուորական հրամանատար Ֆէրիք փաշա, Տէֆթէրտար պէյ, ընդհ. դատախազ Տիրան Էֆէնտի Ազնան, արտաքին յարաբերութեանց տնօրէն՝ Արմենակ Էֆէնտի Կոստանդ, Ալայ պէյ, երկու թաղապետութեանց նախագահներ և անդրկական, ռուսական ու հելլենական հիւպատոսներն, ռուսական փոխ-հիւպատոսն, այլ և այլ հիւպատոսարաններու պաշտօնեաներ և այլն, ժամն եօթին միայն մեկնեցան։ Խաղամիներու համար այս ժամը քիչ մի եւս երկարաձգուեցաւ, մինչեւ որ անոնք ալ իրենց կարգին ցրուեցան՝ յոգնած այլ ոչ կշտացած (խաղալէ), և կթողներ ոչ այնքան ուրախ, որքան կրթուածներ՝ տխուր ու վշտաբեկ։

Այսպէս կը վերջանայ պարահանդէսը, որ իր չքեղութեամբ հանդերձ արդիւնաւոր ալ կը լլնի, զի ամեն ծախքէ դատ ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի 330 ոսկւոյ զուտ արդիւնք մը կը թողու։ Պարել, զբօսնուլ, ընտիր քաղցրաւենիներով և ազնիւ ըմպելիներով առատօրէն մեծարել բազմաթիւ հիւրեր և ձեռք բերել դումար մ'ալ, որու հաւասար հասոյթ դեռ չի եղած պարահանդէս թողած չէ տեղս, յաջողութիւններու դերագոյնն է և յիշենք թէ՝ ինչպէս ամեն ազգային պարահանդէսներու, նոյնպէս և այս անգամի ամեն յաջողութիւն Սպարթապետներու և Եսայեաններու հովանաւորութեան ու ջանից կը պարտաւորինք, որոնց այժմ կը միանայ Մեծ. Ստեփան Նուպարի անվկանդ աշխատութիւնն ևս։

ՄՈՒՍԱ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐՑԱՓՆՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԱՒԱՆԱՊԵՏ ԱԼԻ ԱՂԱՅԻ

ԱՌԱՋԻ ՀԱՐՑԱՓՆՆԻՉ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

Հ.—Գիւղացիք ո՞ւրկից իմացած էին։

Պ.—Աչխարհք իմացած էր, սակայն չեմ գիտեր թէ ուրկից։ Մինչեւ կուսակալութիւնն արձագանգ գտած էր։

Հ.—Դուք ո՞ւրկից կուգայիք, երբ այս դէպքը տեսաք։

Պ.—Ցորեն առնլու համար Զուքուր կ'երթայինք։ Ասկից մինչեւ պարտէզին չափ հեռու տեղ մը վաճառականն իւր կարաւանն իջեցուցած էր։ Մեծ ճամբէն չորս ձիաւորք եկան դէպի կարաւանն և մօտը նստեցան։ Այս ձիաւորք էին Մուսա պէյ, Ճէզմի պէյ, Իսմէր պէյ և Զալօ Մուրատ։ Մենք, ճամբուն ձախ կողմը գըտնուած արտին մէջ փոսի պէս տեղ մը պահուըտեցանք և հազիւ սիկառէթ մը չինած էինք, երբ պէյերու եկած կողմէն յիսունի չափ հետիոտն մարդեր եւս եկան։ Ասոնք երբ եկան այն չորս ձիաւորք, որք առաջ եկած էին, չորս ձիու և մէկ ջորիի մը վրայ ապրանքներ բեռցնելով, տարին։ Հետիոտն եկող մարդիկ ալ հակերու չուանները կտրեցին ու քակեցին և իւրաքանչիւրը կրցածին չափ ապրանք առնելով ձիաւորներուն հետեւեցան։ Ասոնց մեկնելէն յետոյ ես ու ընկերս ձիհանկիր Զուքուր չդացինք և գիւղ վերադարձանք։

Հ.—Այդ կարաւանի կողոպտուած տեղւոյն և ձեր գիւղին միջեւ ո՞րչափ հեռաւորութիւն կայ։

Պ.—Բաւական հեռու է. սակայն չեմ գիտեր թէ քանի՞ ժամ է։

Հ.—Կարաւանի կողոպտուած տեղւոյն և Զուքուրի միջեւ ո՞րչափ հեռաւորութիւն կայ։

Պ.—Այդ դէպքը պատահած վայրը Զուքուր գաւառակին մէջ կը գտնուի։

Հ.—Միայն այդ դէպքը տեսնելո՞ւ համար հոն գացիք։

Պ.—Ցորեն առնլու կերթայինք։

Հ.—Ցորեն առնլու տեղը գացած չէի՞ք։ Ո՞րչափ տեղ մնացած էր։

Պ.—Զուքուրի գիւղերը պիտի երթայինք և երբ այս դէպքը պատահեցաւ չը գացինք։

Հ.—Մենք ստուգեցինք թէ Զուքուր անունով գիւղ չկայ և թէ Զուքուր մեծ գիւղախումբ մ'է։ Դու ո՞ր գիւղն երթալով, ցորեն պիտի գնէիր։

Պ.—Զուքուր գաւառակէ և շրջակայքը քսան երեսուն գիւղեր կան։ Ո՞ր գիւղին մէջ որ ցորեն գտնէինք, պիտի առնէինք։

Հ.—Մէկ գիշերուան մէջ կարելի չէ երեսուն գիւղ երթալ։ Դուք ո՞ր գիւղը պիտի երթայիք։

Պ.—Մենք գիւղացիքս միշտ Միւժկեան գիւղէն կը գնենք ցորենը։ Մտադիր էինք այդ գիւղէն առնուլ։

Հ.—Այդ դէպքը պատահած տեղւոյն ու Միւժկեան գիւղին մէջ ո՞րչափ հեռաւորութիւն կայ։

Պ.—Միւժկեան գիւղը կարաւանը գըտնուած տեղւոյն դէմ դէպի ձախ կողմը կը գտնուի։ Չեմ կրնար ըսել թէ քանի ժամ է, որովհետեւ ժամացոյց չունինք։

Հ.—Միւժկեան երթալու համար կարաւանը կողոպտուած տեղէ՞ն կ'անցնուի։

Պ.—Մեծ ճամբայ մը կայ որ Բաղչէ կը տանի։ մեր ճամբան արտերուն մէջէն էր։ Արտերուն մէջէն անցնելով, կարաւանը գտնուած տեղն իջանք։ Մեծ ճամբան մեր անցնելիք տեղը կտրելով կ'անցնի։

Հ.—Ձեր ըսածին նայելով Միւժկեան ձախ կողմը կ'իյնայ, որով պէտք էր որ դուք ալ դէպի ձախ կողմն երթայիք։ Ի՞նչու դէպի կարաւանը գացիք։

Պ.—Մենք ալ ձախ կողմը կ'երթայինք։ Մեր եկած ճամբան ու Միւժկեան դէմ առ դէմ կը գտնուին և մէջտեղն է մեծ ճամբան։

Հ.—Ի՞նչու համար մեծ ճամբէն չը գացիք։

Պ.—Մեր ճամբան չէ, այլ Մշոյ և Բաղէշի միջեւ կը գտնուի։ Մեր գացած տեղը կողմնակի է։

Հ.—Զուքուրի գիւղերէն ո՞րը մօտ է կարաւանը կողոպտուած վայրին։

Պ.—Մօտը գիւղ չկայ։

Հ.—Հեծեալք երբ կարաւանին մօտեցան ի՞նչ պատճառաւ պահուըտեցաք։

Պ.—Վախցանք, զի մի գուցէ մեզի ալ վնասեն։

Հ.—Ի՞նչ պատճառաւ գիշեր ատեն ճամբայ ելաք ցորեն առնլու համար։

Պ.—Գիշեր չէր, ցերեկ էր։ Գիւղէն ելնելով մինչեւ որ հոն հասանք, արեւը մարը մտաւ։

Հ.—Կէս օրէն առաջ թէ վերջը։

Պ.—Իկնդի ժամանակը հազիւ անցած էր։

Հ.—Քանի՞ ժամ անցած էր։

Պ.—Արեւը մարը մտնելուն երկու ժամու չափ մնացած էր։

Հ.—Կարաւանն երբ կողոպտուեցաւ, արեւը մարը մտա՞ծ էր թէ ոչ։

Պ.—Արեւը մարը մտած էր։

Հ.—Ալի աղա քեզ հետ քանի՞ վկայներ Պոլիս բերաւ։

Պ.—Զիս, ձիհանկիրը, Մանուկն ու Յովսէփը։

Հ.—Յովսէփ ու Մանուկ ձեր հե՞տն էին, երբ կարաւանը կողոպտուեցաւ։

Պ.—Ես զանոնք չտեսայ։

Հ.—Անոնք ալ կ'ըսեն թէ զմեզ տեսած չեն։ Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ այդ դէպքը չորս հոգի տեսաք և զիրար չտեսաք։

Պ.—Ես իմ տեսածիս վկայութիւն կ'ընեմ։ Ի՞նչպէս ըռեմ ինչ որ չեմ տեսած։ Ես զանոնք չտեսայ։

Հ.—Այդ պարագային մէջ կա՛մ ձեր վկայութիւնը սուտ է և կա՛մ անոնց վըկայութիւնը։

Պ.—Այդ պարագայն ինձ չվերաբերիր։ Օրէնքը գիտէ։ Ես վկայեցի ինչ որ տեսած էի։

Հ.—Մուսա պէյի դատախազներէն քանի՞ հոգի կայ ձեր գիւղէն։

Պ.—Մեր գիւղէն տասն եօթը հոգի կայ, որք Վէզիր խանը կը բնակին։ Ասոնցմէ ո՛րը դատախազ է, որը վկայ։

Հ.—Այդ տասն եօթը մարդոց հետ ազգականութիւն ունի՞ս։

Պ.—Եւ ոչ մէկուն հետ ազգականութիւն ունիմ։

Հ.—Ձեր գիւղին մէջ քանի՞ տուն կայ։

Պ.—Հարիւր յիսուն տունի չափ։

Հ.—Դուք գիւղացիքդ ասկից առաջ Մշոյ կամ Բաղէշի մէջ Մուսա պէյի դէմ դատ մը բացի՞ք։

Պ.—Իմացած եմ թէ մեր գիւղի ծերոց ժողովը մէկ քանի անգամներ դատ բացած է Մուսա պէյի դէմ։

Հ.—Ի՞նչ բանի համար դատ բացին։

Պ.—Տեղեկութիւն չունիմ։

Հ.—Ըսել է թէ ամբողջ գիւղացիքդ դատ բացած էք Մուսա պէյի դէմ։

Պ.—Ես չեմ գիտեր, ով որ դատ բացած է նա գիտէ։

Հ.—Ձիհանկիր ըսաւ թէ ցորեն առնլու համար միջօրէէն յետոյ ճամբայ ելած էք, իսկ դու կ'ըսես թէ եօթնէէն յետոյ։

Պ.—Իմ ըսածս ալ միեւնոյնն է։ Ես ենթադրութեամբ ըսի, որովհետեւ չեմ կրնար լաւ մը որոշել ժամն ու ատենը։

Հ.—Ըսել է թէ եօթնէէն առաջ գիւղէն ելաք։

Պ.—Չեմ կրնար որոշել միջօրէին ու եօթնէի ատենը։

Հ.—Այս կէտը հակնալ կ'ուզենք։ Միջօրէէ՞ն թէ եօթնէէն յետոյ գիւղէն ելաք։

Պ.—Մենք մեր գիւղին մէջ միայն արեւու ծագին ու մարը մտնելը գիտենք, որովհետեւ ժամացոյց չենք գործածեր։ Սա չափը միայն կրնամ հաշուել թէ արեւը մարը մտած էր երբ այդ դէմքը պատահած տեղը գացինք։

Հ.—Այդ ձիաւորք և հետիոտն մարդիկ Բաղէշի՞ կողմէն եկան։

Պ.—Մեծ ճամբէն կուգային, Մշոյ կողմէն։

Հ.—Միւժկեան գիւղին ու ձեր գիւղին մէջ ո՞րչափ հեռաւորութիւն կայ։

Պ.—Չեմ կրնար հշդել։ Մէկ օրէն կարելի է երթալ ու գալ և օրն իրիկուն ըլլալու համար բաւական ժամանակ կը մնայ։

Հ.—Քանի որ մէկ օրէն կարելի է Միւժկեան երթալ ու գալ և քանի որ դուք ալ ցորեն առնլու կ'երթայիք, ինչո՞ւ համար առաւօտուն չգացիք ցորեն առնլու։

Պ.—Այն ժամանակ պատահեցաւ, մենք ալ այն ժամանակ գացինք։ Բեյֆերնիս եթէ ուզէ, այն ատեն կերթանք։

Հ.—Այն գիշերը Միւժկեան գի՞ղը պիտի մնայիք։

Պ.—Նախապէս չէինք որոշեր։

Հ.—Այս ըսածներդ կա՛մ ստորագրէ կամ կնքէ։

Պ.—Գրել չեմ գիտեր, կնիք ալ չունիմ։

Հարցաքննիչ դատաւորք ինչպէս նաեւ թարգմանն Պաղտիկ էֆէնտի կըստորագրեն, նշանակելով միանգամայն Ալիքսանի այն յայտարարութիւնը թէ ո՛չ գրել գիտէ և ո՛չ ալ կնիք ունի։

* * *

Յայտարարութիւնք ամբաստանեալ ձիհանկիր Մուրատեանի, երկայնահասակ, մազերը խարտեաշ, աչքերը ծաւ, յօնքերն ու պեխերը խարտեաշ, քիթը սուր և դէմքը ածիլուած։ Յետերդման։ Արձանագրեալ 31 հոկտեմբեր 305։ Թարգմանի պաշտօնը վարած է Պաղտիկ էֆէնտի։

Հ.—Ի՞նչ է անունդ, հօրդ անունը, արհեստդ։ Ո՞ւր տեղացի ես։

Պ.—Անունս ձիհանկիր և հօրս անունը Մուրատ է։ Մշոյ Վարդերէս գիւղէն եմ։ Հայրենեացս մէջ մշակութիւն կ'ընեմ, հոս զբաղում մը չունիմ։ Կարաւանապետ Ալի աղայի հետ Պոլիս եկայ։ Ամուսնացած էի, սակայն կինս մեռաւ։ Տասը տարեկան արու զաւակ մը ունիմ։ Տունի մը ու վեց արտի տէր եմ։ Քառասուն տարեկանի մօտ եմ։ Օսմանեան հպատակ եմ։

Հ.—Ալի աղա քանի՞ զրուշ տուաւ քեզի, որպէսզի Պոլիս գաս եւ վկայութիւն ընես։

Պ.—Ճամբու և չոգենաւի ծախքերը հոգաց եւ հոս ալ օրը օրով մը հաց կուտայ։

Հ.—Մուսա պէյ դատ բացած է քեզի դէմ, ըսելով որ Ալի աղայի գործին առթիւ սուտ վկայութիւն բրած ես։

Պ.—Մուսա պէյէն ոեւէ շարիք տեսած չեմ։ Իրեն դէմ վրէժ մ'ալ չունիմ։ Ինչո՞ւ համար իրեն դէմ սուտ վկայութիւն ընեմ։ Մանաւանդ որ Ալի աղա Տիարպէքիրցի է եւ ես Մշեցի եմ։ Ես իմ տեսածս ըսի ամենայն ճշմարտութեամբ։

Հ.—Ալի աղայի կարաւանը կողոպտելէ յետոյ ե՞րբ ճամբայ ելար, Պոլիս գալու համար։

Պ.—Այդ դէպքը Բամազանի մէջ պատահեցաւ։ Մենք երբ գիւղէն ճամբայ ելանք հունձքի ժամանակ էր։ Հաշուեցէ՛ք թէ մէջտեղէն ո՛րչափ ժամանակ անցած է։

Հ.—Ո՞ր ամսուն մէջ կը հնձէք։

Պ.—Յուլիսի մէջ։

Հ.—Ի՞նչ պատճառ կար մինչեւ Պոլիս գալու։

Պ.—Դատախազ Ալի աղան բերաւ։

Հ.—Ով որ քեզի «Պոլիս երթանք» ըսէ, անոր կը հետեւի՞ս։

Պ.—Ի՞նչու համար հանդիպած մարդուս հետ Պոլիս գամ։ Ալի աղայի հետ վկայութեան համար եկայ։

Հ.—Ի՞նչ պատճառ կար վկայութեան համար Պոլիս գալու։

Պ.—Ալի աղա մեր գիւղն եկաւ։ Ես ու Ալիքսան անոր կարաւանին կողոպտուելուն վրայ կը խօսէինք։ Ալի աղա հոն էր։ հայերէն կը հասկնայ եղեր։ Մեր ըսածներն իմանալով, հրցուց թէ այդ դէպքը ի՞նչպէս տեսած էինք։ Մենք ալ պատմեցինք ինչ որ տեսած էինք։ Ալի աղա, ըսելով որ դատ պիտի բանար, առաջարկեց որ իրեն հետ Պոլիս գալով վըկայնք։ Մենք ճամբուն երկայնութիւնն առարկելով, ըսինք թէ չէինք կրնար իրեն հետեւիլ։ Ալի աղա ըսաւ թէ ո՛չ թէ իրեն այլ Աստուծոյ համար պիտի վկայէինք և թէ մեր ճամբուն ծախքը պիտի վճարէր։ Ասոր վրայ ընդունեցինք նորա առաջարկութիւնը և ահա այս է մեր Պոլիս գալուն պատճառը։

Հ.—Գիւղին մէջ, ամեն օր Ալի աղայի կարաւանին կողոպտուելուն վրայ կը խօսէիք Ալիքսանի հետ։

Պ.—Ո՛չ թէ միայն մենք, այլ ամբողջ գիւղացիք այդ գործին վրայ կը խօսէին։ Ամեն օր կ'ըսէինք թէ, ի՞նչպէս մեզ չտեսան և մենք ազատեցանք։ եթէ տեսնէին մեր վիճակը չատ դէշ էր։

(Շ-ր-Ն-կ-ի)

ԲԱՐԻԶԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԷՆ

ՆՇԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ ՍՏԱՑԱԾ

ՏՕՐ Դ. ՃԻՎՆԵԱՆ

Ն-ԷԿԷՆ ՆԵՐՔԻՆ ԲԱՆԷՆ (Ա. Ն-ՐԷ ԲԱՆԷՆ-ՐԷՆ)

Կը գտնուի ամեն գէշ. եղ. և չր. օրերը ժամը 8էն 11, ենիքափու եալը փողոց թիւ 7 տունը։

Կը դարմանէ մասնաւորաբար ջղային, թոքային և գլխու վրայ եղած հիւանդութիւնները (աչքի, կոկորդի, ուղեղի ևլն)։

Ինչպէս նաեւ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները։ Կը դարմանէ նաեւ ամեն տեսակ վէրք. և վիրաբուժական գործողութիւնք առանց ցաւի կը կատարէ։

Երեքշաբթի օրերը 8էն 11 ձրի կը նայի նոյն տունը։

Կը գտնուի ամեն առաւօտ (բացի կիրակէ) ժամը 2էն 6. Բերա եվնի շարշի թաղ, Պոստան պաշի ճատտէսի աղբիւրին կից թիւ 82 տունը։ 1—2

ԻԼԱՆ

ՇԷՒԷՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Իւր եիւզ ալթը սէնէսի մարթընտան իթիպարէն մագթուէն իհայէ օլունմագ իւզրէ մէվզրի միւզայիտէյ գօնուլարուսումմաստան Տէրսաատէթ վէ պիլաառը սէյէսէ գանթար վէ բուլ վէ բազար մահալլէրի բուսումը իլէ էմին էնիւ վէ Սայիրէ արտիրէ մահալլինին բարչա բարչա վէ եա թօրտան թէգարրուր իտէճէք պէտէլի հատտը լայրգընը պուլտուզը հալտէ չուպաթընն եիրմի պիրինճի չարչէնպիհ կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ վէ եիրմի իքինճի բէնճէնպիհ կիւնիւ նիզամէն եիւզտէ պէշ զամմէն գապուլի իլէ իհալէի գաթիյէսինին վէ զէպհիյէ վէ գօթրա վէ մասրուֆ սուլար բուսումինին քէզալիք չուպաթէն եիրմի ալթընճը բազար իրթէսի կիւնի իհալէի գաթիեէյէրի իճրա օլունաճաղընտան թալիպլէրինին միւտտէթը մէրգումէ զարֆընտա կէյպզէ մէճլիս իտարէսինէ միւբաճաաթ իլէմէլէրի իլան օլունուր։ 266

6 շուպաթ 305

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզագ անպարը իչիւն ալընաճագ Ֆրէսէրիք Ֆուրնիյէ մմամանդն գարարը գաթիսի շուպաթը բուսինին օն սէօրտիւնճի չարչէնպիհ կիւնիւ վիբիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարընը եէվմի մէգբիւրտէ սաաթ պէշտէն նիհայէթ ալթընա գատար Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէյմէլէրի իլան օլունուր։ 242

7 շուպաթ 305 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի Կայսերական Իրատէով թողեալ հասոյթք

Ը. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ–ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890

ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթի գաւառ. վարչ. Ղրուշ		Ընդհ. տարեկան կողմէ վճարեալ ծախք Ղրուշ		ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՔ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան Ղրուշ		Օսմ. ոսկի		Նախորդ ամիսներէն Օսմ. ոսկի		Դուսմար մինչեւ 1889 Յունվ. 31 Օսմ. ոսկի	
Վեց անուղղակի տուրք՝ Դիսախոտ (յեսանեալ տրոց գանձումն)												
Աղ												
Դրօշմ	6,601,557	94	349,827	52	6,254,730	42	60,525	38	800,498	90	861,024	23
Ոգելից ըմպելիք												
Զինարան												
Մեսաքս												
Մի ախտոտ	Հասոյթք Ռէժիէն(*)	...	...	...	...	...	...	...	750,000	...	750,000	...
Հանուն հատուցմունք	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն առնուելիք 100,000 Օսմ. լիրայով՝ մինչեւ ցորոշումն յիշեալ հարկին	166,605	51	...	...	366,605	54	3,553	29	59,900	50	63,488	79
	Յաւելուած կիպրոսի հասութէն փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	...	...	...	...	...	...	...	51,298	...	51,298	...
	Արեւելեան Ռումելիի տարեկան հարկէն	1,266,886	...	...	...	1,266,886	...	12,668	86	126,688	60	139,357	46
	Թէմպէքիի տուրք. Մաքսատունէն փոխանակագրով վճարելի	...	...	...	...	...	...	...	...	25,000	...	25,000	...
	Սերպիոյ, Դարատաղի, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Գումար	8,238,049	48	349,827	52	7,888,221	96	76,777	48	1813,386	...	1890,163	48
Զանազան	Պատրաստ դրամներէ առնուած շահ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Լուսամարտաշահ (ժէթօ) դրամոց փոխանակութեան վրայ	...	...	...	...	...	...	+ 140	21	— 281	79	— 141	58
	Ընդհ. գումար	8,238,049	48	349,827	52	7,888,221	96	76,917	69	1813,404	21	1890,081	90

	Ղրուշ		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի
Վճարեալ գումարք Կայսերական Իրատէին 10 և երկու յօգուտներով նախատեսեալ արժէթղթերուն ի հաշիւ			295,000	...	
Ռեսաֆիէ պարտուց տոկոսին համար Լիբրայ քաշուած և կ. Պոլիս վճարուած գումարք			1256,556	92	...
Օսմանեան Ընդհանուր Պարտուց Վարչական Խորհրդին ընդհանուր ծախք			22,938	27	...
Օսմ. Կայսերական Պանկան գրուած ասկերքաստ			266,603	29	...
» » » » փոխանակելի գրամ	4,944,303	74	48,920	66	...
Կ'գրանուական վարչութեան մնուցկին մէջ ասկերքաստ					...
» » » » փոխանակելի գրամ	282	82	2	85	...
					1890,021 90

Ի Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ

Նախագահ (Սա.) Ժ. ՕՊԱՐԻ

Խորհրդական Գատուիրակ (Սա.) ԲՐԻՆՍԻԿ

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տուամարաց

Կ. Պոլիս, 5/17 Փետրուար 1890 (Կնք.)

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՈՍԿԻ 1,000,000

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուց համար։

6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալ ուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաց և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիւք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ենթաներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանկ 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆԿՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանկ 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանկ 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանաց և սակագնաց։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծագոյն գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանկ

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Եօռկիատիս խան.

11

ԾԱՆՕԹ.—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարը, միակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն ինչս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆաիրէյի սոքէրիյէ իտարէսինէ պուլունան ֆապրիգալար լազրմէսի իչուն պին իւչ եիւզ պալթ սէնէյի մարտընտան իթիպարէն պիր սէնէյիք օլարագ միւպայես օլունաճաք էրէյլի մատէն քէօմիւրինին չուպաթն ան տէօրտինճի կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գալթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի փէնչչէնպիհ կիւնի եիւզէ պէչ թէն զիլի գապալ օլունաճաղը ճիհէթլէ ի թասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 չուպաթ 1890 323
Նո. 22 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ռէվէնտուք չէքերի ռէնկինտէ եիւզ թօփտան եիւզ էլլի թօփ։

Ռէվէնտուք սիյահ ռէնկինտէ եիւզ թօփտան եիւզ էլլի թօփ։

Մատափօղամ սիյահ ինճէ, եիրմի թօփտան օթուզ թօփ։

Մուգավա փաքէթի օն ալթըլըք, եիւզտէն օնպէշ փաքէթ։

Մուգավա փաքէթի եիրմիլիք, եիւզտէն օնպէշ փաքէթ։

Պիրինճի նէվ ինկիլիզ սիճիմի, ալթը տուզինատան օն տուզինա։

Թուֆթալ օն իքիտէն եիրմի գրյէ։

Միւճէլլիտ քօլասը էլլիտէն եէթմիշ գրյէ։

Ռէնկլի քարթօն եէթմիշտէն եիւզ գրյէ։

Մէշին ռէնկլի, սէքսէնտէն եիւզ ատէտ։

Ֆիումէ քեաղրաը նիւմունէսի վէճհլէ միւխթէլիֆ քիլօտա գըրգտան էլլի թօփ։

Էսէրի ճէտիտ քեաղրաը եիրմի քիլօլըք, սէքսէնտէն եիւզ թօփ։

Սիյինտիրլի էլէք պաթալը, ենպէչտէն եիրմի թօփ։

Տաիրէի ասկերիյէ միճէլլիտանէսի լազրմէսի իչուն պին իւչ եիւզ պալթը սէնէյի մարտընտան իթիպարէն պիր սէնէյիք օլարագ միւպայես օլունաճաք էրէյլի մատէն քէօմիւրինին չուպաթն ան տէօրտինճի կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գալթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի փէնչչէնպիհ կիւնի եիւզէ պէչ թէն զիլի գապալ օլունաճաղը ճիհէթլէ ի թասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի մուհասէպաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 չուպաթ 1890 323
Նո. 22 3—3

ՄԱԴԻՈՆ

ԿԻԱՇԻՊԼԸՐ

Հ. ՆԻՊՈՒՅԻՆ
ԲՆԱԿԱ ՋԻՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր
ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼՄԻԱՑՈՅՑ ԵՒ ՀՈՎԱՆՑԱՑԻ

Հաղբուս, խուչափոշի բորբոքման, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադոնի, Գարլսպատ
և Վիեննա 47

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Ե. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

10 ՃԷԼալ-պէյ խանի տակը 10

ՋԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ

ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատունս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած հռչակաւ, թէ գաւառներու մէջ և թէ յատոյս խիստ շատ յանձնարարեալ գոնդրած է։

ՎԱՃԱՌՄՈՒՆՔ
ՄԵՆՔ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԻՆԵՐԸՋԱ ՓԱՒՈՐ 52

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԱՅՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ժամանակներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէններ, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէններ, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Գերմանիի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ե-թէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով զրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները եւս կ'առնուին և առակը եւս կը տրուի ջնջելով փոխադրութեան ծախքը։ 101

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211 · Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒԴՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կոշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կոշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին։

Պոթին կալոշ	ղրշ.	95
Պոթին	»	67
Մոյկ	»	150
Սկարբին	»	52
Գալատական կալոշ	ղրշ	45
Կանանց մուճակ	»	40
Կանանց սկարբին	»	45

(291)

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ԾՕՂԱԿԱՓՈՒՆՔ,

ԳԵՂԵՑԿԱՀԱՅՈՒՆՈՎ, ՄԵՐՄՈՆՈՎ ԳՈՅՆԵՐ, ՄԻՀՏ ԾՕՂԱԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՀՏ ԹԷՐՈՒ։

Ընդամենն մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Բաւական անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուընները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ։ Հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները չը հանդարտեցունէ։ Ընչեւ կ'ընէ մորթի սևուրը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ այս ամէն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մասնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Տրտ-վէս Բարիզ ու Նիու Եօրք։ Ոլբմաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի գեղագործներու քով։

Զ. ցկ. վաճառուի ֆ. և Ն. Քանիբ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Էմմէն Քարուանա, Ալալիա, Սիսակ Քալտերիմ 95 և 97. Քիւչիւքլեն Նղբարց քով 77 Խին Էօնիւ—, 84 Եէկի ճամի և 188 Մեծ փողոց Բերայի. և Իզիտոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433։ 16

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս սապերուն գոյներ փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ և է նիթի գործածութեան կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆՈՒԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲԵՆԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՕԵԻԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛րչափ զերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն քնքուշ երևոյթը տալ և ամենէն ուշագիր դիտողն ի դերև հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'ամբոխացնէ և նոր օրէ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՈՒՄԱՆ ՆՂԱՆԱԿԸ

Պատանը երեքնեն գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկառաւի մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգի ատնոտով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած ըստնդոյ մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերէ թրջեն։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոգիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ էջրաւով, ամենք էլ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամ բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Անդամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածելը։ Նոյն եղանակը գործածելու է մորուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ։ Եթէ բենզինապարի վերջէն դէպ ի՛ և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալ է քիչ մը ալեղով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջուած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿՆՈՒԹԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՐՄՈՒՆՏ ԳՈՐՈՒԱՆԱ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյմատ, Պահչականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Նէյպիի Թրամուէյից, Թիւ 9 և 97, Ղալաթիա։ 65

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ Դ.Ա.Ղ.ԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷԲԻԹՊԼԻԹ ՓԷԼԻՈՅ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
80.000.000 Ֆրանք

ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՅՈՐ ԵՂԱԾ Վ.ՀԱՐՄՈՒՆՔ
1.500.000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՑԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացումմ մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանագրի մէջ վերակազմել գրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմագիսի են, ինչպէս շարժական արժէքից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, նրաշխաւորութիւնք և Գլխաշնորհք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանգստեան տնտուկ ծերութեան համար, ցկեանքս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1884 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆէնտի Անապարեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40. Պահչէ Գարու, Պոլիս։ 42

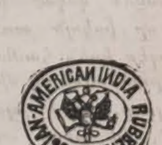

Ըստ որում մայրաքաղաքիս վաճառականներէն ոմանք, տեսնելով այն յաջողութիւնը զոր Ռուսական քաջուչէ մուճակները (ռեզին) կը վայելեն վերջին երկու տարիներս՝ իրենց վայելչութեամբ և հաստատութեամբ, այս տարի բերել տուած են ուրիշ երկիրներէ մուճակներ, որք կը կեղծեն ոչ միայն ներքսէն վրայ գրուած կնիքներուն ձեւերն և գոյներն, հապա նաեւ կարմիր եռանկիւնը, պարտ վրայ, ի վերեւ ներկայացնելով ռուսական մուճակներուն ճշմարիտ նշաններուն օրինակներն, որպէս զի Ռ--- Ե Ամերիկեան ընկեր--ութեան արտադրութիւնք, որոց միակ ներկայացուցիչն եմ յԱրեւելս, չ'չփոթուին յիշեալ կեղծերուն հետ։

Կարելի է Ռուսական ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐԸ գտնել իմ վաճառատունէս, Մէյտանէքք փողոց, Թիւ 54 և 56 (Պոլիս) և հետեւեալ վաճառատուններէն։

Կ. Պոլիս, 8 Նոյեմբեր 1889
ԷՄ. ՄԷՐՃԱՆՈՅ

1. Միլ է էօն Արդիքլ, Պահչէ Գարու, Թիւ 21
2. Իզիտոր, Մեծ փողոց Բերայի, Թիւ 433
3. Վէնդուրա եղբարք, Եիւքսէք Գալաթրըմ, 633։

Ծան. Գնուած ատեն ուշադրութիւն ընել թէ յիշեալ նշանները կան մուճակներուն վրայ։ 45

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ ՕԼՊԻՈՍ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տան և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ ի Թիւ 301 Տըմիլվիլի վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆեպէ-- անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փութով յառաջ կը տանին։

Լուսանկարչական արուեստին էջ մեր երկար փորձառութիւնը, հաս ակութեան մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հաստատ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յանձիք մեզ շնորհել ձեր յանձնարարութիւնը։

Ընդունեցէք ևայլն։

ՊՕՂՈՍ ԹԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
ԱԼԵՔՕ ԳԱՎՃԵԱՆ
45—75
654

ՔԻՒՆԴ ՕՖ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒՑ
[Ուր՝ ռիսը երկ--ռեթ՝ կը բերէ Լիվերբուլ և Ամերիկայ դէպ]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գալլիա	4841
Էրբիա	7718	Պոթնիա	4535
Դերանիա	7391	Սամարիա	2574
Լավանիա	7268	Մարաթոն	2103
Սեզիլանիա	5587	Ադրիա	2393
Կալլիա	5517	Սարակոսա	2166
Սիթիա	4809	Թարիֆա	2246
Ալբրա	4557	Բալտիրա	2144
Ֆէնար	2143	Թրինիտատ	1899
Բրազիլ	1876	Մարոգգո	1855
	1614		

Մ--ռնի չոգենաւը, նաւապետ Մաք Նէյ, ամսոյս 27ին Օտէսայէն աստ դառտի ուղեւորի։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ ֆ--ր--ոտ
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա
196

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ